

DE REVOLUTIONAIRE WEG

De revolutionaire weg

Morele Herbewapening
en
Frank Buchman

De in dit boek gepubliceerde toespraken en gedeelten van toespraken van Frank Buchman zijn ontleend aan *Remaking the World, The Collected Speeches* of dr. Frank N. D. Buchman, verschenen bij Blandford Press, London, juni 1961, en zijn een geheel herziene vertaling.

De oorspronkelijke vertaling van de toespraken tot 1955 verscheen onder de titel *Herbouw van de wereld* in 1956 bij Kemink en Zoon N.V. in Utrecht.

Oorspronkelijke titel: *The Revolutionary Path*
Geautoriseerde vertaling

INHOUD

VOORWOORD	VII
1. WAT VOOR EEN VERANDERING HEBBEN WIJ NODIG ?	1
Onze eerste behoefte	2
God spreekt tot de wereld	2
De plaats om te beginnen	4
Hoe gaan wij het doen ?	5
Een revolutie die een revolutie overwint	6
2. WIJ MOETEN DE WERELD HERBOUWEN	10
Morele herbewapening	11
Revival, Revolutie, Renaissance	14
De mensheid op de tweesprong	19
Chaos tegen God	20
De vergeten factor	22
De bron van revolutionaire kracht	25
Bouwers van een nieuwe wereld	29
3. EEN IDEOLOGIE VOOR DE DEMOCRATIE	30
De oorlog der ideeën	32
De enige hoop voor de wederopbouw van de wereld	38
Wat zal het zijn ?	42
De volle maat van verandering	47
De revolutionaire weg	50
Wat wij nodig hebben is een elektrische schok	54
4. VOOR ALLE MENSEN OVERAL	56
Brood, hoop, vrede	57
Een nieuw staatsmanschap dat een einde maakt aan de verwarring	58
De Electronica van de Geest	61
De verkeerde manier en de goede manier	65
Moedige mensen kiezen	70
FRANK BUCHMAN	76
INDEX	85

VOORWOORD

Frank Buchman zette de eerste schreden op de weg die uiteindelijk leidde tot het wereldwijde werk van Morele Herbewapening toen hij even in de dertig was en zijn eigen leven een radicale verandering onderging.

De toespraken waaruit in dit boek gedeelten zijn overgenomen, begonnen meer dan twintig jaar later toen zijn werk al grote bekendheid genoot en zichtbaar resultaat had gehad in het leven van groepen mensen en zelfs van volkeren. Zij zijn ontsproten aan levende ervaring en aan een oorspronkelijke en onderzoekende geest. Ze omvatten een tijdsbestek van meer dan dertig jaar, van het begin van de Oxfordgroep, zoals men zijn werk in de late twintiger jaren begon te noemen, via de lancering van het programma van Morele Herbewapening in 1938 en de uitbreiding daarvan over de wereld, tot zijn dood in 1961.

Deze verkorte toespraken trachten enkele van de centrale thema's van Frank Buchmans denken naar voren te brengen. Zijn genialiteit bestond voor een deel daarin dat hij oude waarheden nieuw maakte en gecompliceerde gedachtengangen zo eenvoudig dat ze voor iedereen begrijpelijk werden. „Leg het hooi niet zo hoog dat de paarden er niet bij kunnen,” placht hij te zeggen. Maar het was de eenvoud van een grote geest, en soms vat hij in één enkele zin samen wat in werkelijkheid een gehele levensbeschouwing is of een nieuw inzicht in een of ander lastig probleem.

Zijn benadering, zo stevig geworteld in praktische realiteit en zo wijd in haar blikveld, voegde een nieuwe dimensie toe aan de geloofsovertuiging van velen. Hij hielp hen haar te gaan zien als een revolutionaire kracht die de samenleving beïnvloedt en niet alleen maar als een persoonlijke ervaring welke individuele mannen en vrouwen steun geeft. Soms was dat onaangenaam. Soms

riep het tegenstand op. Hij daagde gelovigen en ongelovigen op gelijke wijze uit om een nieuwe weg in te slaan als zij een doeltreffend antwoord wilden brengen op de vragen van onze tijd.

K. D. BELDEN

I

WAT VOOR EEN VERANDERING HEBBEN WIJ NODIG ?

In de jaren vóór en na de eerste wereldoorlog reisde Frank Buchman veel door Azië. Hij werd bevriend met Mahatma Gandhi in India en Sun Yat-sen in China. Hij zag uit eigen aanschouwen sommige van de revolutionaire bewegingen die de continenten beroerden en realiseerde zich hoe ontoereikend het optimisme en het idealisme van die naoorlogse tijd was. Hij trachtte uitdrukking te geven aan de revolutie die hij geloofde dat nodig was om een nieuwe sociale orde waar zovelen naar verlangden, tot stand te brengen. Hij geloofde dat het een revolutie moest zijn die rekening hield niet alleen met de realiteit van oorlog, honger, armoede en tirannie in landen, maar ook met de realiteit van wat er pleegt om te gaan in mensen. Dit was de sleutel: mensen veranderen, hen toerusten met nieuwe doelstellingen en motieven en hen mobiliseren in een programma van wereldverandering dat hen boven alle verdeeldheid uit tot eenheid zou brengen. Terwijl hij door de wereld reisde met dit doel voor ogen dat hij reeds in 1921 omschreef als „een programma voor het leven dat uitloopt op persoonlijke, sociale, raciale, nationale en internationale verandering”, trachtte hij deze waarheden in het leven van mensen tot een realiteit te maken. Want om doeltreffend te zijn moesten ze geleefd worden, benen krijgen; en een zo radicale verandering in de menselijke natuur en in de menselijke samenleving kon slechts uit één bron komen.

„De Oxfordgroep,” zei hij, „is een christelijke revolutie die geïnteresseerd is in levend christendom. Haar doel is een nieuwe maatschappelijke orde . . . Een nieuwe verlichting kan tot iedereen komen en kan mannen en vrouwen van elke sociale en geestelijke achtergrond terugbrengen

tot de grondbeginselen van het christelijk geloof, waardoor al hun diepste overtuigingen versterkt worden . . . Op een grondslag van veranderde levens is een duurzame wederopbouw verzekerd. Zonder veranderde levens kan geen beschaving voortbestaan.”

Onze eerste behoefte

Menselijke wijsheid heeft gefaald.

De moderne wereld, ontgoocheld, chaotisch, verdwaasd, vraagt om een oplossing die opgewassen is tegen de bestaande wanorde.

De internationale problemen van vandaag zijn, in wezen, persoonlijke problemen van zelfzucht en angst.

Mensenlevens moeten worden veranderd willen de problemen opgelost worden. Vrede in de wereld kan slechts voortspruiten uit vrede in de harten der mensen. Een dynamische ervaring van Gods vrije Geest is het antwoord op regionale tegenstellingen, economische depressies, rassenconflicten en internationale tweedracht.

God aan de macht, dat is onze eerste behoefte.

Genève, januari 1932

God spreekt tot de wereld

Vandaag luistert heel Scandinavië naar de radio-uitzending van deze pinksterdemonstratie in het Kasteel Kronborg waar de Zweedse en Deense wateren samenkomen.

Door een wonder van de wetenschap kunnen miljoenen denken en voelen alsof zij één waren. De barrières van tijd en ruimte zijn weggevallen.

Wij aanvaarden het als iets doodgewoons dat de stem van een mens door de radio tot in de uithoeken der aarde

wordt overgebracht. Waarom niet de stem van de levende God als een actieve, scheppende kracht in elk huis, elk bedrijf, elk parlement? Mensen luisteren naar een koning wanneer hij door de ether tot zijn volk spreekt. Waarom niet naar de Koning der koningen? Hij leeft en zendt voortdurend uit.

Op het eerste Pinksterfeest sprak God tot een groep eenvoudige mensen. Zij hebben de loop der geschiedenis veranderd. Zou Hij vandaag geen plan kunnen hebben waardoor de problemen van een verontruste wereld tot oplossing kunnen worden gebracht?

De Heilige Geest is de meest intelligente nieuwsbron voor de tegenwoordige wereld. Hij heeft het antwoord op elk probleem. Overal waar mensen Hem de kans geven, leert Hij hun hoe zij moeten leven.

De wereld heeft een wonder nodig. De wonderen der wetenschap hebben onze eeuw verbaasd doen staan. Maar zij hebben de volkeren geen vrede en geluk gebracht. Wat wij nodig hebben is een wonder van de Geest.

Goddelijke leiding moet voor gewone mannen en vrouwen een normale ervaring worden. Iedereen kan berichten van God opvangen als hij zijn ontvangtoestel in orde wil brengen. Duidelijke, nauwkeurige, afdoende informatie kan van Gods Geest overkomen naar de geest van mensen. Dit is het normale bidden.

Er moet een geestelijke, dynamische kracht komen die de menselijke natuur zal veranderen en mensen en volkeren zal vernieuwen. Er moet een geestelijk gezag komen dat overal door iedereen wordt aanvaard. Zo alleen zal er orde komen in plaats van de nationale en internationale chaos.

Wil dit wonder zijn intrede in de wereld doen, dan moet één volk voorgaan. Eén volk moet Gods wil als zijn bestemming gaan zien en door God geleide mensen als zijn vertegenwoordigers in binnen- en buitenland vinden.

Eén volk moet een nieuw leiderschap ontwikkelen, vrij van de slavernij van angst, dat zich van eerzucht weet los te maken, gevoelig voor de leiding van Gods Heilige Geest.

Zo'n volk zal binnen zijn grenzen vrede hebben en een vreedestichter zijn in de familie der volkeren. Zal het uw volk zijn ?

*Kronborg, Denemarken, Pinksteren 1935
Uit een toespraak op het binnenplein van
Hamlets kasteel te Helsingör waar 10.000
mensen uit Scandinavië en andere delen
van Europa bijeen waren gekomen.*

De plaats om te beginnen

Ieder mens wil dat een ander anders wordt. Elk land wil dat een ander land anders wordt. Maar ieder wacht tot de ander begint.

De Oxfordgroep is ervan overtuigd dat als je vandaag een oplossing wilt voor de wereld, de beste plaats om te beginnen bij je zelf is. Dat is de basis en dat is het begin.

Iedereen erkent de noodzaak van een moreel en geestelijk ontwaken. Je vindt overal zelfzucht en vrees, in mensen en in volkeren. Eén mens werkelijk anders. Een miljoen mensen anders. Een volk veranderd.

Het geheim is: je door God te laten regeren. De enige gezonde mensen in een waanzinnige wereld zijn zij die door God geregeerd worden. Door God geregeerde mensen maken door God geregeerde volkeren. Dat is het doel van de Oxfordgroep.

De ware vaderlander zet zich met zijn leven in om zijn land onder Gods gezag te brengen. Zo'n volk zal het bewijs leveren dat geestelijke kracht de grootste macht in de wereld is.

De vrede in de wereld zal alleen tot stand komen door

volkeren die zich onder Gods gezag hebben gesteld. En iedereen kan naar God luisteren. U kunt het. Ik kan het. Iedereen kan er een aandeel in hebben.

Zult u het zijn ? Zal het uw volk zijn ?

Denemarken, Pasen 1936

Hoe gaan wij het doen ?

Overal zeggen tegenwoordig leidinggevende mensen dat de wereld moreel en geestelijk moet ontwaken. Overal ter wereld zeggen zij het, in de universiteiten, in de politiek, in het zakenleven en in diplomatieke kringen. Massa's mensen zeggen het, sommigen in pakkende bewoordingen. Maar het blijven *woorden*.

De grote vraag is *hoe*. Het is één ding er over te praten. Het is iets anders om er iets aan te doen. Het komt mij voor dat de meeste mensen die de noodzaak van dit ontwaken beseffen, voor dezelfde moeilijkheid staan die ik twintig jaar geleden onder de ogen moest zien, namelijk hoe het te bereiken, hoe de velen tot zulk een doelbewuste actie te brengen dat hele volkeren in beweging komen.

Nu is mijn ervaring dat als wij niet weten hoe het moet God het ons zal wijzen als wij maar bereid zijn. Wanneer de mens luistert, spreekt God. Wanneer de mens gehoorzaamt, handelt God. Het geheim is Gods leiding. Wij moeten er niet op uit zijn God iets voor te schrijven. Wij moeten er op uit zijn dat God ons zegt wat er moet gebeuren. En Hij zal het zeggen.

Meer dan iets anders moet de wereld leren naar God te luisteren. Een generaal zond mij eens tijdens een internationale conferentie een prentbriefkaart waarop een gezicht afgebeeld was. Er onder stond: „God heeft een mens twee oren en één mond gegeven. Waarom luistert u niet tweemaal zoveel als u spreekt?” Dit is een dagelijkse kans

voor iedereen naar God te luisteren en zijn programma voor de dag te weten te komen.

Het enige wat daarvoor nodig is, is dat wij ons aan de regels houden. De eerste regel is dat wij eerlijk luisteren naar wat er ook maar komt, en als we verstandig zijn schrijven wij het op. De tweede regel is dat wij de gedachten die komen toetsen om na te gaan welke van God zijn.

Eén toetssteen is de Bijbel die doordrenkt is van een eeuwenlange ervaring van mensen die het onder Goddelijke openbaring aangedurfd hebben experimenteel met God te leven. Daarin vinden wij, met als hoogtepunt het leven van Jezus Christus, de hoogste morele en geestelijke uitdaging: volkomen eerlijkheid, reinheid, onzelfzuchtigheid en liefde.

Een andere uitnemende toetssteen is: „Wat zeggen anderen ervan die ook naar God luisteren?” Dat is de ongeschreven wet van saamhorigheid. Het is ook een harde toetssteen voor iemands vastberaden inzet voor Gods plan. Niemand die alléén werkt, kan geheel onder Gods leiding staan.

Het duidelijkst spreekt God tot een groep mannen en vrouwen die bereid zijn. En het is door mensen die door God geleid worden, dat God eens de wereld zal moeten regeren.

*Birmingham, 26 juli 1936
Toespraak tot 25.000 mensen bij een
demonstratie van de Oxfordgroep in het
Britse Jaarbeursgebouw*

Een revolutie die een revolutie overwint

Ik spreek tot u allen vanuit Europa waar uur bij uur nieuws van een revolutie binnenkomt. Er is een hartstocht

nodig om een hartstocht te overwinnen. Er is een revolutie nodig om een revolutie te overwinnen. En het antwoord van de Oxfordgroep op revolutie is meer revolutie: de revolutie in de menselijke natuur, onze enige hoop.

Wat is die Oxfordgroep ? Kijk, een journalist zegt het zo :

It's not an institution,	(Het is geen instelling,
It's not a point of view;	het is geen standpunt;
It starts a revolution	het brengt een revolutie teweeg
By starting one in you.	die bij uzelf begint.)

De wereld biedt tegenwoordig het schouwspel van volkeren die de weg kwijtraken, volkeren die bezig zijn hun tradities, hun karakter en hun identiteit te verliezen. Velen onder ons zijn blind voor de snelheid waarmee de gebeurtenissen elkaar opvolgen.

Wat is ons werkelijke probleem ? U weet allen wat droogte is. Nu, wij lijden tegenwoordig aan geestelijke droogte. Angst en hebzucht zijn als een zandstorm. Zij verbreiden zich over de landen. Zij verblinden en verstikken de mensen. Zij zetten mens op tegen mens, klasse tegen klasse, volk tegen volk.

Nationale en wereldproblemen blijven dezelfde omdat het kernprobleem, de menselijke natuur, onopgelost blijft. Zolang wij niet de menselijke natuur grondig en drastisch op nationale schaal aanpakken, zullen de volkeren moeten voortgaan op hun historische weg naar geweld en vernietiging.

Drieduizend mijlen oceaen veranderen niets aan dit fundamentele probleem en zij zullen ons ook niet redden als wij geen oplossing vinden. De symptomen mogen in Europa en Amerika verschillend zijn, de ziekte is dezelfde.

Wat is de ziekte ? Is het niet vrees, oneerlijkheid, wrok, zelfzucht ? Wij spreken over vrijheid en ongebondenheid, maar wij zijn slaven van onszelf.

De enige mogelijke alternatieven zijn op dit ogenblik: ineenstorting of Gods bestuur. En die ineenstorting, dat is heel gewoon de som van ons aller zelfzucht. Ineenstorting of Gods bestuur. U en ik, als wij zelfzuchtig zijn, zijn wij een deel van de ziekte; net zoals u en ik, als wij door God worden geregeerd, deel kunnen uitmaken van de genezing.

De Oxfordgroep is een revolutie waarbij God het bestuur in handen heeft, zodat God u en uw volk werkelijk leidt. Iedereen wordt ergens door geleid. Waardoor wordt u geleid? Door uw eigen verlangens? Door uw portemonnaie? Uw angsten? Uw vrouw? Uw man? Of door wat de burens denken? Als het door uw eigen zelfzuchtige plannen is, bent u een vijand van het land.

God heeft de wereld gemaakt en de mens heeft sindsdien steeds getracht haar zelf te besturen. Daar moet een eind aan komen. U herinnert zich wat Will Rogers vaak zei: „God heeft de mens iets lager gesteld dan de engelen en de mens is sindsdien steeds een beetje lager gezakt!” Doch nu is een nieuw tijdperk aangebroken waarin God voorrang zal hebben.

Wat wij nodig hebben is een wereldwijd christelijk front tegen de aanrukkende machten van het materialisme. Wij lezen over kerken die in brand staan. Het enige antwoord op brandende kerken is een kerk die in vuur en vlam staat.

De god van de efficiency is niet voldoende. Goede wil en goede werken raken de kern van de moeilijkheden niet. Idealisme heeft gefaald. Immers, elk duurzaam sociaal en economisch herstel kan alleen worden gebouwd op het fundament van een moreel en geestelijk herstel.

Een nieuw licht moet over de wereld opgaan. Ik heb de man gekend die ons het electricisch licht heeft gegeven. Iedereen kan tegenwoordig over licht beschikken als hij maar contact maakt met de krachtcentrale. En het is precies even praktisch om contact met God te maken. God

heeft licht voor ons als ons contact in orde is.

De Oxfordgroep gelooft dat het niet door één persoon moet gebeuren, maar door groepen van mensen die geleerd hebben samen te werken onder de leiding van God.

De Oxfordgroep gelooft dat de gewone man het buitengewone kan doen als hij in contact is met God.

God kan u gedachten geven. Heeft u daar ooit naar geluisterd? Hebt u ooit geprobeerd potlood en papier te nemen en de gedachten op te schrijven die tot u komen? Het kunnen gewone gedachten lijken. Maar bekijk ze eerlijk. U zou een nieuw beeld van uzelf kunnen krijgen. Absolute eerlijkheid, absolute reinheid, absolute onzelfzuchtigheid, absolute liefde. Dat zijn de maatstaven van Christus. Zijn het ook de uwe? U zult misschien dingen in orde moeten maken. Dat moest ik doen. In mijn geval begon het er mee dat ik aan zes mensen moest schrijven om hun te bekennen dat de wrok tussen ons mijn fout was en niet de hunne. Toen kon ik werkelijk mensen helpen. Denk er aan: als u wilt dat in de wereld de dingen worden rechtgezet, zet ze dan recht in uw eigen leven.

Hersenen alleen zijn niet genoeg. Waar het op aankomt is gehoorzaamheid, gehoorzaamheid aan God.

God sprak tot de profeten van weleer. Misschien spreekt hij ook tot u. God spreekt tot hen die luisteren. God werkt door hen die gehoorzamen.

Als u morgenochtend eens wat vroeger opstond en naar God probeerde te luisteren? Waarom zoudt u uw gezin ook niet laten luisteren?

Wij kunnen elke dag luisteren. Als wij dat doen en als wij gehoorzaam zijn aan wat wij horen, is het denkbaar dat wij samen de grootste revolutie aller tijden zullen ontketenen, waardoor het Kruis van Christus de wereld totaal zal veranderen.

*Londen, 9 augustus 1936
transatlantische radio-uitzending*

WIJ MOETEN DE WERELD HERBOUWEN

In 1938 scheen de wereld onverbiddelijk op weg te zijn naar een volgende oorlog. Hitler viel in het voorjaar Oostenrijk binnen en het was duidelijk dat zijn militaire aspiraties geen grenzen kenden. Frank Buchman beseftte dat het steeds donker wordende wereldtoneel een mobilisatie van de morele en geestelijke krachten der mensheid vroeg. Mensen van goede wil zochten overal naar een verzamel-punt, een levensbeschouwing, een programma. Zelfs als de oorlog niet te vermijden zou zijn, zouden dergelijke mensen voorbij het gewapende conflict kunnen uitzien naar het werk van verzoening en wederopbouw dat zou moeten volgen.

Met het oog hierop lanceerde Frank Buchman in 1938 de oproep tot Morele Herbewapening. Het was een conceptie die de verbeelding van de mensen pakte en daardoor snel zich rond de wereld verbreidde. Nazi-Duitsland zag hierin „het christelijke gewaad voor democratische wereld-doelstellingen . . . iets dat onverbiddelijk frontaal positie kiest tegenover het nationaal-socialisme”. Voor velen in de bezette landen was het de ziel van het verzet. Voor mannen en vrouwen in de geallieerde strijdkrachten was het een bron van kracht en moed, en van de hoop dat zij een aandeel zouden kunnen hebben bij de opbouw van de wereld waarvoor zij vochten.

Noch in vreedestijd noch in oorlogstijd week Frank Buchman af van zijn oorspronkelijke doelstelling: een wereld te scheppen, bestuurd door de levende God, een nieuwe maatschappij, gebouwd op het fundament van veranderinge mannen en vrouwen die zouden leven voor de wereld en voor anderen, en niet voor zichzelf.

Morele herbewapening

De toestand in de wereld kan niet anders dan zorg en onrust baren. Vijandschap stapelt zich op tussen volk en volk, tussen arbeid en kapitaal, tussen klasse en klasse. Verbittering en angst leggen ons dagelijks zwaardere lasten op. Wrijving en wrevel ondermijnen ons gezinsleven.

Bestaat er een geneesmiddel dat enkeling en volk kan genezen en dat hoop geeft op een spoedig en bevredigend herstel ?

De genezing zou kunnen liggen in een terugkeer tot die eenvoudige oude waarheden welke sommige van ons als kind van hun moeder hebben geleerd en die vele van ons hebben vergeten en verwaarloosd: eerlijkheid, reinheid, onzelfzuchtigheid en liefde.

De crisis is in wezen een morele crisis. De volkeren moeten zich moreel herbewapenen. Moreel herstel is de onmisbare voorloper van economisch herstel. Stelt u zich eens voor dat een opkomend getij van absolute eerlijkheid en absolute onzelfzuchtigheid elk land zou overspoelen ! Welke uitwerking zou dat hebben ? Op de belastingen ? Op schulden ? Op het sparen ? Een golf van absolute onzelfzuchtigheid door alle landen zou het einde van de oorlog betekenen.

Moreel herstel schept geen crisis, maar vertrouwen en eenheid op alle terreinen van het leven. Hoe kunnen wij dat moreel herstel in alle landen bespoedigen ? Wij hebben een kracht nodig, sterk genoeg om de menselijke natuur te veranderen en bruggen te slaan van mens tot mens, van partij tot partij. Dit begint zodra iedereen zijn eigen fouten erkent in plaats van de schijnwerper te richten op de fouten van anderen.

God alleen kan de menselijke natuur veranderen.

Het geheim ligt in die grote, vergeten waarheid: als de mens luistert, spreekt God; als de mens gehoorzaamt,

handelt God; als mensen veranderen, veranderen volkeren. Wanneer deze kracht in een minderheid werkzaam is, kan dat de oplossing betekenen van de vraagstukken van een heel land. Leaders die veranderen, een volk dat anders gaat denken, een wereld die vrede vindt met zichzelf.

„Wij, de bouwers van een nieuwe wereld.” Is dat niet wat de gewone man eigenlijk wil? De doorsneemens wil dat de ander eerlijk is, dat het andere land vredelievend is. Wij zijn er allen op uit te *krijgen*, maar met zulke veranderde leaders zouden wij misschien allen willen gaan *geven*. Wij zouden in deze nieuwe geest een antwoord kunnen vinden voor de problemen die het economisch herstel verlammen.

Stel dat iedereen genoeg *om* anderen gaf en dat iedereen genoeg *aan* anderen gaf, zou dan niet iedereen genoeg hebben? Er is in de wereld genoeg voor ieders behoefte, maar niet genoeg voor ieders hebzucht.

Denk eens aan de werklozen die op die manier ingeschakeld zouden kunnen worden in een programma voor Morele Herbewapening; iedereen in het land aan het denken gezet en ingeschakeld bij de taak om de volkeren weer in een sfeer van veiligheid, vertrouwen en gezond verstand te doen leven.

Iedere man, iedere vrouw, ieder kind moet gemobiliseerd worden; ieder gezin moet een bolwerk worden. Ons doel moet zijn dat iedereen niet alleen genoeg heeft voor zijn eerste levensbehoeften, maar bovendien zijn rechtmatig aandeel krijgt in het tot stand brengen van deze Morele Herbewapening, en zodoende de vrede van zijn land en de vrede van de wereld verzekert.

God heeft een programma voor heel het volk: een plan dat aan allen bezieling en vrijheid schenkt en elk politiek programma vóór is.

Iedereen, werkend of werkloos, aan het werk voor Morele Herbewapening. Dit is het grootst denkbare pro-

gramma voor dienstverlening aan de gemeenschap: een programma dat iedereen aan het werk zet om mensen, gezinnen en bedrijven te vernieuwen. Een Zweedse metaalbewerker zei tegen mij: „De enige revolutie die ver genoeg gaat om in de noden van de mensen en van het bedrijfsleven te voorzien, is een geestelijke revolutie.”

Een arbeidersleider verklaarde: „Ik heb de arbeidersbeweging zien overwinnen, maar midden in die overwinning voelde ik een leegte. De Oxfordgroep heeft nieuwe inhoud aan mijn leven gegeven. In wat die brengt zie ik de enige sleutel tot de toekomst van de arbeidersbeweging en van het bedrijfsleven in heel de wereld.”

Alleen een nieuwe geest in mensen kan een nieuwe geest in de industrie brengen. De industrie kan de baanbreker voor een nieuwe wereld worden, waarin dienst aan de gemeenschap de plaats inneemt van zelfzucht en waar de industriële planning wordt gebaseerd op de leiding van God. Wanneer werknemers, werkgevers en kapitaal deelgenoten worden onder Gods leiding, zal de industrie haar ware plaats in het nationale leven innemen.

Nieuwe mensen, nieuwe gezinnen, een nieuwe industrie, nieuwe volkeren, een nieuwe wereld.

Wij hebben de grote krachtbronnen van Gods schepend denken nog niet aangeboord. God heeft een plan en de gezamenlijke morele en geestelijke krachten van een volk kunnen dat plan vinden.

Wij kunnen, wij moeten en wij zullen een morele en geestelijke kracht vrij maken, sterk genoeg om de wereld te vernieuwen.

Londen, juni 1938

Met deze toespraak lanceerde Frank Buchman op zijn zestigste verjaardag Morele Herbewapening. Hij sprak in het stadhuis van East Ham. Zestig burgemeesters en raadsleden van Oostlondense voorsteden, die zijn oproep ondersteunden, zaten met hem op het podium. Zijn oproep vond in de gehele wereld weerklank.

Revival, Revolutie, Renaissance

Vandaag willen wij een verenigd front smeden. Het gaat duidelijk om de vraag of wij door God worden geleid of niet. Het gaat er niet om of wij intelligent zijn. Het gaat er niet om tot welk volk wij behoren. Wij komen hier vandaag samen als christenen. Wij komen samen als geleide mensen en onze uiteindelijke bron van gezag is Gods plan.

Ik hoop dat sommige van u tegen de tijd dat ik uitgesproken ben een besluit genomen zullen hebben. Wij zijn hier gekomen met verschillende ideeën in ons hoofd. Sommigen zijn hier gekomen in de hoop veranderd te worden. Dat is erg goed en erg nodig. Sommigen onder u komen hier in de hoop te zullen leren hoe anderen te veranderen. Dat is ook erg nodig.

Maar het gevaar is dat sommige van u daar halt willen houden. Ik ben geweldig geïnteresseerd in een derde punt: hoe redden wij een ineenslopende beschaving. Dat is wat mij interesseert. Maar dan is er nog een vierde ding. Ik wil de miljoenen mensen in de wereld bereiken.

Al deze dingen zouden op natuurlijke wijze uit elkaar moeten voortvloeien. Als u veranderd bent, wilt u uit de aard der zaak anderen veranderen. Het volgende is dat u de beschaving wilt redden. En dan wilt u de miljoenen wereldbewoners bereiken. Het is een logische opeenvolging.

Maar dan komt de zonde in het spel. Ik weet niet of u erin gelooft of niet, maar zij bestaat echt. Besteedt de rest van de dag nu maar niet met er over te redetwisten of zij al dan niet bestaat. Dat zouden sommige van u graag doen. Maar dan zoudt u aan de kern van de zaak voorbijgaan. Wij zijn hier niet om te discussiëren; wij zijn hier voor constructieve plannen en voor actie.

Ik weet wat sommige van u van de Oxfordgroep willen

maken: een plezierige, gemoedelijke opwekkingsbeweging; u zoudt dat een revival noemen. Een plezierige leunstoel-godsdienst. Zo denken sommige mensen. Maar als wij daar halt zouden houden zou het mij spijten. Als u daar halt houdt dan ben ik uw vijand als ik u niet waarschuw. Iemand die vandaag de dag die opvatting heeft, diens denken en diens planning zijn niet op een niveau waardoor miljoenen mensen gered kunnen worden.

Ik ben er niet in geïnteresseerd en ik vind het niet voldoende als we alleen maar weer eens met een nieuwe opwekkingsbeweging beginnen. Met welke staatsman die wat dieper op de dingen ingaat u ook spreekt, hij zal zeggen dat elk land een moreel en geestelijk ontwaken nodig heeft. Dat is de ongetwijfeld fundamentele en meest wezenlijke behoefte. Maar een revival is slechts één niveau van denken. Wie daar halt houdt, denkt op te laag peil. Als wij niet op iets groters uit zijn, is het met ons gedaan.

De volgende stap is revolutie. Dat is onbehaaglijk. Veel christenen houden niet van dat woord. Ze schrikken er van. Ze krijgen er kippevel van. Uit die hoek komen sommige critici, kippevel-christenen met leunstoel-christendom.

Ik weet dat revolutie de mensen kriebelig maakt. Ik ben hier niet om het u naar uw zin te maken en ik ben hier niet in de hoop dat u mij aardig zult vinden. Wat de Oxfordgroep dit en elk ander volk zal geven, is een geestelijke revolutie.

Maar sommige van u denken niet in die richting. Sommige van de knapste mensen in de wereld denken in termen van een vernietigende revolutie, en zij zijn al aan het werk. Mag ik het u vanmorgen eens erg kras zeggen? Ik vind hier hetzelfde onvlambare materiaal dat Spanje mogelijk heeft gemaakt. Als wij en anderen niet de grotere visie van een geestelijke revolutie krijgen, zal die andere revolutie mogelijk worden.

Het gaat hierom: zullen de christenen een christelijke levensbeschouwing ontwikkelen die Europa in beweging brengt? Bent u het soort christenen die zo'n revolutie kan maken? Is dat het Nieuwe Testament? Is dat christelijk? Is dat iets wat u gaat doen? Is dat uw program? Is dat uw plan van actie?

Als u niet op dat gevechtsfront wilt staan, wens ik u het beste. Ik ga geen ruzie met u maken of u bekritisieren. U doet maar precies waar u zin in hebt, op de manier waar u zin in hebt. Dat is uw opvatting van democratie.

Ik zeg niet dat het de ware democratie is, maar het is wel de populaire praktijk van democratie. Want een groeiend aantal burgers in de democratische landen is niet meer bereid in woord en daad dat innerlijk gezag te erkennen waarvan het leven der democratie afhangt. Ieder heeft zijn eigen plan. Het is zo heerlijk om ieder je eigen plan te hebben. Het geeft zo'n gevoel van vrijheid! Ieder doet waar hij zin in heeft. Maar niet in de Oxfordgroep. Daar vindt u de ware democratie. U doet niet waar u zin in hebt. U doet zoals God u leidt. U voert Gods plan uit.

Ik kan vanmorgen niet ingaan op alle eigenschappen die nodig zijn voor een revolutionair. In de Handelingen en in de Evangeliën vinden we mensen die alles gegeven hebben. Er waren anderen die niet alles gaven. Zelfs in een revolutie zijn er mensen die in de watten gelegd willen worden. Vanmorgen wil ik u vragen of u zo'n soort revolutionair wilt zijn. Zo ja, dan is er misschien wel een gerieflijk plaatsje voor u achter het front. Maar in de voorste linie zullen we de echte revolutionairen vinden.

En dan komt het derde stadium: renaissance. De wedergeboorte van een volk, van enkelingen en van een heel land. Ik weet wat u misschien zegt: Verbeelding, verbeelding, verbeelding. Waanzin. Hoe zo waanzin? In welk opzicht?

Is deze wedergeboorte van mens en volk mogelijk?

Sommige mensen houden niet van het idee van wedergeboren volkeren of van het bereiken van miljoenen mensen. Zij drijven de spot met zo'n programma door het „propaganda” te noemen. Het is verwonderlijk hoeveel christelijke mensen, overigens verstandige lieden, door zoiets worden afgeschrikt. Je moet geen propaganda maken als je iets wilt opbouwen. Publiciteit is alleen voor de afbraak . . . ja ? Werkelijk ?

Kritiek is onaangenaam. Dat weet ik. Het was of er een dolk door mijn hart ging toen ik voor het eerst werd aangevallen. Ik heb er onder geleden. Ik weet wat het betekent. Maar als u een echte revolutionair bent, laat u zich niet uit het veld slaan, wat de mensen ook van u zeggen. Al wordt u met stenen gegooid, u gaat rustig voort. Stenen van kritiek zijn zeer stimulerend; ze zijn een stimulans voor de dag.

Ik ben God geweldig dankbaar voor alles wat hier gedaan is, voor al de voorbereidingen die u getroffen hebt, voor al de moeilijkheden die u hebt overwonnen. Ik ben dankbaar voor dit alles, maar laten wij niet vergeten dat er nog zonde in ons midden is. Die zonde is wellicht: denken op te laag niveau.

U zoudt er goed aan doen vandaag de 51e psalm te lezen. Daaruit spreekt een geweldige menselijke ervaring. En leest daarna in het Nieuwe Testament over het Kruis van Christus. Nooit, nooit zal deze ervaring uw deel worden totdat u het Kruis van Christus hebt leren kennen. Sommige van u hebben er zondag op zondag over horen spreken, maar het is geen ervaring voor u. Als het een ervaring was, zoudt u voor niets terugdeinzen.

Eén ding wil ik u beloven. Ik ga niet terug. Ik ga niet terug, wie het ook wel moge doen, wat het ook moge kosten. Ik wil niet dat u meedoet terwille van mij. Dat is het niet. Dat zou een povere revolutie zijn. Dat zou een povere kameraadschap zijn. Laten wij ons een ogenblik

het Kruis van Christus voor ogen stellen. Laat mij u dit dan zeggen: als u zich aansluit bij deze grote kruistocht, dan zult u de weg van het Kruis gaan. Ik ga u niet meelokken met de hoop op materieel succes. Ik ga u niet meelokken door u te zeggen dat u helden zult worden. Ik ga u niet meelokken, al geloof ik dat deze landen een toonbeeld van een nieuwe manier van leven kunnen worden. Het is een persoonlijke ervaring van het Kruis. Het gaat niet om mij, maar om Christus. Ik sta niet aan het hoofd, maar het is Christus die de leiding heeft.

Er zijn vanmiddag bijeenkomsten van advocaten en van opvoedkundigen. Erg belangrijk, maar er is een andere samenkomst die van nog meer belang is. Zeg alle andere desnoods af voor die ene: de ontmoeting tussen God en u zelf. Het belangrijkste kan vanmiddag voor u zijn de eenzaamheid te zoeken en te besluiten of u een medestrijder in deze revolutie wilt zijn en waar uw plaats is aan het front. Ik zal u niet vragen nu onmiddellijk een besluit te nemen. Het besluit dat u moet nemen is een zaak tussen u en God. Doe het alleen. Schrijf het op als u wilt. Het is een contract als een eigendomsoverdracht. Zo draagt u als een mederevolutionair uw leven over aan God voor algehele en volledige leiding.

Dan zult u vrij worden. Dan zult u de ware democratie ervaren, omdat u vrij bent. Dat is mijn uitdaging aan u.

*Visby, Zweden, 16 augustus 1938
tijdens een Scandinavische bijeenkomst
waar Frank Buchman trachtte het begrip
te verruimen van hen die zich tot Morele
Herbewapening voelden aangetrokken,
maar die nog geen idee hadden van haar
draagwijdte en van haar doel: volkeren
tot hun bestemming te voeren.*

De mensheid op de tweesprong

Vanochtend keek ik naar de vlammeende gloed van de zonsopgang op de Jungfrau toen het lichtschijnsel van de nieuw beginnende dag op de Alpen viel. Zullen wij Gods licht van een nieuwe dag voor Europa en de wereld zien of het vervagende licht van een ten dode gedoemde beschaving? De wereld staat voor die historische keuze.

De weinigen die de teugels der geschiedenis in handen houden, staan voor besluiten die niet uitgesteld kunnen worden. Toch moet ieder van ons de beslissende keuze doen dat wij, wat ons ook staat te gebeuren, ons leven en ons volk onvoorwaardelijk laten besturen door de Levende God en dat wij zijn plan voor de wereld aanvaarden.

De Oxfordgroep bouwt een wereldorganisme op dat uitgaat van de noden der volkeren en ze beantwoordt met mensen. Het is een uitdaging aan iedere man en iedere vrouw om onder Gods bevel dienst te nemen voor deze geweldige taak.

De mensheid staat op een tweesprong. Wij moeten tot een uiteindelijke beslissing voor onszelf en onze volkeren komen. Kiezen wij de weg van de zelfzucht die tot niet meer te beheersen geweld en duisternis leidt? Of zal het de weg van het Kruis zijn naar een gezonde wereld waar wij leren hoe wij samen moeten leven, waar al de oude deugden van gerechtigheid, wederzijds begrip en vrede onder Gods bestier heersen over een gezonde mensheid?

De keuze ligt bij ieder mens. Want ieder mens kan met Gods hulp een vernieuwer van mensen zijn en ieder door God geleid mens wordt een kracht voor Morele Herbewapening.

Is dit een brandende overtuiging in uw hart? Dan zal die overtuiging zich als een vuur door uw volk verbreiden.

Waar zijn in elk land de mensen die zullen opstaan en de soevereiniteit van de levende God aanvaarden, die nu

willen strijden voor hun land door dienst te nemen onder de Koning der koningen en die de knagende honger van de mensheid naar vrede en een nieuwe wereld zullen stillen ?

*Interlaken, 10 september 1938
Op de eerste wereldconferentie voor
Morele Herbewapening onderstreepte
Frank Buchman de fundamentele keuze
waarvoor de mensheid in een tijd van
crisis staat.*

Chaos tegen God

Wij voeren thans een oorlog die groter is dan enige oorlog sinds het begin van de wereld. Het is niet volk tegen volk, maar chaos tegen God.

Echte godsdienstige ervaring heeft de macht een mens, een gezin, een bedrijf, een volk te veranderen. Er is meer dan ooit behoefte aan een godsdienstige ervaring, die niet begrensd wordt door onze vooroordelen, die ver uitgaat boven onze persoonlijke gezichtspunten, en door iedereen instinctief herkend zal worden als de zo lang gehoopte weg tot oplossing voor elk probleem.

Wij moeten onze hele opvatting van godsdienstige ervaring opnieuw doordenken en opnieuw doorleven. Veel, dat moeten wij toegeven, is geen echte ervaring geweest. Dikwijls was het een godsdienstige krachteloosheid, een grove, lompe, laffe, saaie, lauwe, fantasieloze imitatie van wat grote levenbrengende ervaringen zouden moeten zijn die aan een land vorm geven. Het was een verwrongen opvatting, vertekend door morele kronkels. Ten gevolge van onze geestelijk verarmde manier van leven geven wij zelfs maar vlotweg toe dat zaken en politiek niet zijn te combineren met godsdienst.

Wij zijn zo lang met onze godsdienstige ervaring op een

laag niveau geweest dat wij niet gemakkelijk kunnen vatten welke Alpentoppen onze ervaring zou kunnen bereiken als al ons denken, doen en plannen maken onder Gods gezag stond en niet onder menselijk gezag. Wij hebben een geheel nieuwe, scheppende kracht nodig die in de wereld moet worden vrijgemaakt, een godsdienstige ervaring zo dynamisch en zo volkomen toereikend dat, in de woorden van Jesaja „volkeren tot u zullen snellen terwille van de Heer uw God”.

Vandaag drijven wij met de stroom mee in plaats van de ervaring te scheppen die het getij zal doen keren. In de recente crisis hebben vele mensen zich weer tot God gekeerd. Nood leert bidden. Maar, zoals een pensionhoudster in Edinburgh tegen mij zei: „Het is één ding om tijdens de crisis te bidden zoals honderden gedaan hebben. Het is een ander ding om zo te leven dat het niet opnieuw gebeurt.”

Hoe kunnen wij nu deze nieuwe kwaliteit van leven vinden? Hoe kunnen wij die geestesgesteldheid te pakken krijgen die de wereld kan veranderen? Het kan alleen maar komen door een onvervalste godsdienstige ervaring die krachtig genoeg is voor een verandering van hart, voor veranderde maatschappelijke verhoudingen, voor ware nationale veiligheid, voor internationaal begrip. Zij is krachtig genoeg omdat zij haar oorsprong vindt in God en uitloopt op werkelijke veranderingen in de menselijke natuur.

Men hoort tegenwoordig teveel de stem van de mens. Je krijgt er genoeg van. Je verlangt weer naar de stem van God. Ja, je verlangt ernaar dat de stem van God de stem van het volk wordt, de wil van God de wil van het volk.

Dan zou een nieuwe geest door alle landen gaan, alle moeilijkheden overwinnen, alle standpunten overbruggen, alle vooroordelen uit de weg ruimen, de trouw aan onze elementaire verplichtingen versterken en eenheid brengen

aan het nationale leven. Een heel volk kan gehoor geven aan de essentiële waarden van het leven. Een winkeljuffrouw uit Oxford zei onlangs: „Wat Engeland nodig heeft, is een Magna Charta, door God geïnspireerd en door iedereen onderschreven.” Om in deze beslissende dagen echt te zijn, moet onze godsdienstige ervaring weer een oprukkende, strijdende, overwinnende wereldkracht worden. Een geweldige verandering op enorme schaal is de enige hoop die ons overblijft. Die verandering begint met een verandering in de menselijke natuur door Jezus Christus.

Nieuwe mensen, nieuwe gezinnen, een nieuw bedrijfsleven, nieuwe volkeren, een nieuwe wereld.

De wereld wacht met spanning op wat Jezus Christus kan doen in, door, voor en met een mens die zich volkomen aan Hem ter beschikking stelt, een mens door God geleid. U kunt die mens zijn.

De wereld wacht met spanning op wat Jezus Christus kan doen in, door, voor en met een volk dat zich volkomen aan Hem ter beschikking stelt, een volk door God geleid. Het kan uw volk zijn.

*Londen, 27 november 1938
Uit een radio-uitzending voor de BBC
in een serie, getiteld „De echtheid
van godsdienstige ervaring”.*

De vergeten factor

Er is een antwoord op crisissituaties. Dat moet bekend worden gemaakt.

Een crisis brengt ons falen aan de dag. Hebben wij, voordat de crisis op een ramp uitloopt, de moed de ware oorzaak ervan onder ogen te zien? Wij zijn zelf die oorzaak. De manier waarop elk volk en ieder van ons heeft

geleefd, heeft ons in de situatie gebracht waarin wij ons thans bevinden.

Ieder volk en ieder mens is verantwoordelijk voor de bestaande situatie.

De fout ligt niet bij één volk, maar bij alle volkeren. Wij allen dragen schuld. Want in ieder volk zijn die krachten aan het werk die verbittering, onenigheid en afbraak teweegbrengen. Volkeren hebben, evenals individuele mensen, hun ogen gesloten voor hun eigen fouten, terwijl zij met een vinger naar elkaar wijzen. Zelfzuchtige mannen en zelfzuchtige vrouwen maken een loopgravenfront nodig. Een golf van onzelfzuchtigheid die ons land en alle andere landen overspoelt, zou de duurzame oplossing van het oorlogsprobleem zijn.

Wij hebben allen naar vrede verlangd. Wij hebben het gezocht in verdragen, in volkerenorganisaties, in bondgenootschappen, in systeemveranderingen, in economische en ontwapeningsconferenties, en wij hebben tevergeefs gezocht. Wij hebben naar vrede verlangd, maar wij hebben nog nooit de prijs voor vrede betaald; de prijs van het samen met God onder ogen zien op welke punten wij en onze volkeren fout zijn geweest en hoe wij en ons volk op Gods aanwijzingen het kwaad kunnen herstellen.

Er komt een nieuwe geest wanneer wij eerlijk vergeving vragen voor onze eigen fouten in plaats van de schijnwerper te richten op de fouten van het andere volk. Het feit dat wij allen, volkeren zowel als mensen persoonlijk, moeten veranderen, geeft ons een gemeenschappelijk uitgangspunt. In een crisis als de huidige kunnen de leiders, als zij zelf veranderen, hun volk veranderen. Als het volk verandert zal het zijn leiders kunnen veranderen.

De crisis is van morele aard en kan alleen worden bestreden in de geest van Morele Herbewapening: de geest van eerlijkheid, gerechtigheid en liefde. Morele Herbewapening betekent de kracht om mensen te veranderen, uw

vijanden zogoed als uw vrienden, andere volkeren zogoed als uw eigen volk. Wij moeten klaar staan voor de meest onverwachte tegenstrijdigheden.

Iedereen is verantwoordelijk voor zijn eigen land. Landen zullen oprechte verontschuldigen aanbieden en fouten uit het verleden herstellen wanneer de bevolking van die landen om dat soort nationale politiek vraagt.

Ieder mens kan hierin rechtstreeks een aandeel hebben. Hij kan voor zichzelf een verandering van hart aanvaarden. Hij kan besluiten dagelijks naar God te luisteren. Hij kan beginnen een wereld op te bouwen vrij van haat, vrij van angst, vrij van hebzucht.

Het offer, nodig voor een blijvende vrede, is niets in vergelijking met het offer dat een oorlog vraagt.

Het is nog niet te laat voor deze zelfzuchtige, door angst voortgedreven wereld om naar de levende God te gaan luisteren.

De vergeten factor in de diplomatie is dat God een geïnspireerd plan voor de vrede heeft en de middelen om het uit te voeren door mannen en vrouwen die bereid zijn te gehoorzamen.

Boven elke andere trouw staat de trouw aan God. In gehoorzaamheid aan de God van alle volkeren zal elk volk zijn ware bestemming vinden. Dat is de meest ware vaderlandsliefde. Het vereist de grootste moed. Het schenkt de grootste kracht.

De beste verdediging van een volk ligt in de liefde en de dank van zijn bureu.

Wij moeten nu denken en handelen op nationale schaal. Er is oorlog omdat wij geen vrede kunnen maken. Wij moeten ons richten op een nieuw tijdperk, het nieuwe mensentype, het nieuwe gezin, het nieuwe bedrijfsleven, de nieuwe manier van regeren, die door de kracht van haar constructieve programma de oorlog en de sociale onrust zal uitbannen. Wij moeten nu de mensen vormen die

een rechtvaardige vrede tot stand kunnen brengen, de vrede die duurzaam zal zijn.

De toekomst ligt bij de mensen en de volkeren die naar God luisteren en gehoorzamen.

*Boston, 27 augustus 1939
in een radio-uitzending naar Europa en Azië*

De bron van revolutionaire kracht

Ik spreek vandaag tot de miljoenen mensen over de gehele wereld die in deze angstige dagen hoe langer hoe meer in Morele Herbewapening de enige hoop voor de toekomst zien. Ik denk vooral aan de mannen in de loopgraven aan het front, de mannen die tegenover de harde werkelijkheid staan, de mannen die weten wat oorlog is.

Maar waar liggen op het ogenblik de voorste loopgraven, waar is het front? In vele landen draagt iedere burger tegenwoordig een gasmasker bij zich, heeft elke tuin een schuilkelder. Het is een nieuwe oorlogsfase waarin iedereen verantwoordelijkheid draagt en elk huis een voorste loopgraaf is.

Ons vermogen om te verzoenen heeft geen gelijke tred gehouden met onze vaardigheid om oorlog te voeren. Ons vermogen om te vernietigen begint het te winnen van de vaardigheid om te leven. Al onze waarden kelderden zoals onze valuta's na de vorige oorlog kelderden. Zoals mijn vriend, de grote filosoof uit Oxford, dr. Streeter, zei: „Een mensheid die intellectueel volwassen is geworden, moet moreel volwassen worden of ten onder gaan.”

Wij staan nu op de tweesprong. De door de mens overheerste beschaving staat op het punt ineen te storten. Er moet een einde komen aan de lang gedulde kringloop van de ene crisis naar de andere. Volkeren moeten boven de crisis uitstijgen naar de genezing.

Een nieuwe wereldbeschouwing is nodig, een wereldbeschouwing die in staat is een nieuw tijdperk van constructieve betrekkingen tussen mensen en volkeren in het leven te roepen. Een nieuw staatsmanschap en een nieuw leiderschap zullen voortkomen uit deze verhoogde kwaliteit van denken en leven.

Deze wereldbeschouwing zal zich baanbreken wanneer mensen zullen beginnen zich door de levende God te laten leiden. Dit vereist een kwaliteit van leven die vrij is van haat, vrij van angst en vrij van hebzucht.

Denkt u eens aan de prijs van angst, haat en hebzucht. Miljoenen mannen en vrouwen moeten tegenwoordig gasmaskers bij zich dragen omdat overal ter wereld mensen achter maskers hebben geleefd. Miljoenen mannen en vrouwen moeten tastend hun weg zoeken door verduisterde steden omdat volkeren in een geestelijke verduistering hebben geleefd. Miljoenen mannen en vrouwen moeten in deze dagen naar luchtalarm luisteren omdat in de tijd die achter ons ligt volkeren niet naar de Stem van God hebben geluisterd.

Tijden van crisis brengen het bankroet van ons denken en handelen aan het licht. Dan nemen wij de toevlucht tot koortsachtige improvisaties en opportunisme. Alleen al de noodzaak tot economisch gebruik van tijd en energie en de dreiging van uiteindelijk bankroet zullen ons misschien dwingen God het bestuur in handen te geven.

De mensheid staat tegenwoordig open voor de gedachte dat menselijke wijsheid gefaald heeft. Er ontwikkelt zich een toestand waarin de mensen ernaar zullen verlangen dat God tot hen spreekt. Bij het lezen van de voortdurend wisselende, onheilspellende koppen in de dagbladen, die iedereen met tegenzin vervullen, hebben zij niets dat tussen hen en de wanhoop staat. De mensen hebben er behoefte aan dat iemand de gebeurtenissen voor hen verklaart en ze in een bepaald perspectief zet. Opportunisme

nemen in deze wereldoorlog tegen de zelfzucht. Wij moeten strijders worden voor altijd !

Het uur nul heeft geslagen en wij staan op de drempel van een nieuwe wereldorde.

*San Francisco, 29 oktober 1939
in een radio-uitzending naar Europa en Azië,
waaraan ook werd deelgenomen door senator
(later President) Harry Truman, de Poolreiziger
schout-bij-nacht Richard Byrd en Elvin,
voorzitter van het Britse vakverbond in 1938*

Bouwers van een nieuwe wereld

Moge het kerstkind ons in deze kersttijd de geboorte brengen van een nieuwe manier van denken en de nieuwe wereld inluiden waarnaar de staatsman en de gewone man verlangen. Wij hebben een vierdimensionaal denken nodig, een geschenk van God dat licht in onze duisternis zal brengen en een spoedig antwoord.

Wijzen kwamen van ver op dat eerste kerstfeest, geleid door een ster. Moge ieder van ons door dit verre licht geleid, aan de gehele mensheid een geschenk brengen dat meer welkom zal zijn dan enige aardse beloning.

Profeten worden gesmeed in het vuur van tegenslagen en beproevingen. Moge ons de moed worden gegeven dit vierdimensionale denken te aanvaarden als een gave waartoe God ons bereid heeft door onze eendrachtige wil om bouwers van een nieuwe wereld te worden.

Voor eeuwig zijn wij verenigd door de Ster die ons leidt om aan de gewone man en de staatsman het geschenk van een nieuwe wereld te geven.

*Kerstmis 1940
Een kerstboodschap in oorlogstijd*

EEN IDEOLOGIE VOOR DE DEMOCRATIE

Naarmate de oorlog verder ging, werd het steeds duidelijker dat de strijd niet alleen van militaire aard was, maar ook ideologisch. De overwinning in de oorlog zou op zich niet het eind van dit diepere conflict betekenen. Als een nieuwe wereld van gerechtigheid en vrede moest worden gebouwd, was iets van verdere strekking nodig voor alle volkeren, overwinnaars en overwonnenen, voor de democratische landen en voor de landen achter wat spoedig het ijzeren gordijn en het bamboe gordijn genoemd zouden worden. Frank Buchman begon steeds meer nadruk te leggen op de noodzaak voor de democratische landen om een ideologie van vrijheid te vinden die tot de wortels van de menselijke noden zou doordringen, beter dan het materialisme zou kunnen doen. Het zwakke punt in elke materialistische ideologie is dat zij uiteindelijk op geen enkele manier de menselijke natuur weet aan te pakken anders dan door dwang, terreur of liquidatie. Dientengevolge draagt zij het zaad van haar eigen vernietiging in zich. Morele Herbewapening wijst de weg naar een dieper gaande revolutie in de wil en de motieven van de mensen.

In de naoorlogsjaren zette Frank Buchman zich er toe aan deze overtuiging praktische toepassing te geven, om te beginnen in Europa, een continent dat bezig was zich te herstellen. Eén ding dat nodig was, was om een democratische weg te vinden voor Duitsland na de vernietiging van het nationaal-socialisme en een basis voor eenheid tussen de volkeren die met elkander in strijd waren geweest. Dit vroeg om een diepe verandering van instelling bij alle betrokkenen.

Het was in deze jaren dat vele militante communisten zowel in het Roergebied als ook in Noord-Frankrijk,

Noord-Italië en elders in Morele Herbewapening datgene vonden wat zij beschreven als een radicalere revolutie.

„Marxisten vinden in deze crisistijd een nieuwe manier van denken,” kon Buchman in 1950 zeggen in een radio-uitzending uit Gelsenkirchen in het Roergebied. „De klassenstrijd wordt overwonnen. Werkgevers en arbeiders beginnen een positief alternatief voor de klassenstrijd in praktijk te brengen.”

„Is verandering in iedereen de enige basis voor de eenheid van allen?” vroeg hij zijn luisteraars. „Kunnen marxisten veranderd worden? Kunnen zij dit nieuwe denken krijgen? Kunnen marxisten de weg banen voor een grotere ideologie? Waarom niet? Zij hebben altijd openstaan voor nieuwe dingen. Zij zijn baanbrekers geweest. Zij zijn bereid voor hun overtuiging de gevangenis in te gaan. Zij zijn bereid er voor te sterven. Waarom zouden zij niet de mensen zijn die voor deze betere manier van denken gaan leven?”

Op gelijke wijze trachtte hij bij te dragen tot een nieuwe geest in Japan, zowel in termen van democratische ontwikkeling als van verzoening en herstel. De nieuwe betrekkingen welke tot stand kwamen tussen Japan en Korea of de Filippijnen, maar ook met verder af liggende landen zoals Australië en Nederland waren in niet geringe mate aan zijn werk te danken.

Dertig jaar tevoren had Frank Buchman zijn medewerkers gezegd: „Jullie moeten leren voor continenten te denken.” Zelf deed hij dat zonder ophouden. Afrika, Zuid-Amerika, Azië, Australië waren steeds in zijn gedachten, evengoed als Noord-Amerika en Europa. Zijn toespraken waarvan vele gehouden zijn in de conferentiecentra in Caux, Zwitserland, of op het eiland Mackinac in Amerika, weerspiegelen deze dagelijkse zorg voor de noden van verre volkeren en voor zijn vrienden daar.

De oorlog der ideeën

Vandaag wil ik spreken over grote krachten die in de wereld aan het werk zijn. Zestig jaar en langer geleden hoorde je niet veel over de communistische partij. Aanvankelijk was er één man: Karl Marx. Daarna was er geruime tijd slechts een kleine groep. Totdat de toestanden in de wereld het Karl Marx mogelijk maakten zijn werk te doen. Het resultaat is het communisme.

Denk nu eens aan de betekenis van Rusland in de tegenwoordige wereld. Hoe groot is het? Een zesde van de aarde. Ik herinner mij een tijd dat de Tsaar nooit kon uitrijden of er moest om de twee meter een schildwacht staan. Zelfs als het een treinreis van duizend kilometer was moesten er altijd mannen op wacht staan langs de spoorbaan. Dit heeft allemaal bijgedragen tot de opkomst van het communisme.

Op het ogenblik gaat het de Russen aardig goed. Amerika helpt hen op ruime schaal omdat zij juist nu een beslissende factor in de strijd tegen Duitsland schijnen te zijn en omdat zij in de toekomst een rol van betekenis kunnen spelen.

Dit is één manier om de situatie te tekenen. Zet die tekening in een mooie gouden lijst. Breng er zoveel rood in aan als u wilt. Maar als u daar mee klaar bent, bent u nog niet klaar met het communisme, want dat is een geduchte macht.

Neem nu een andere macht. Wanneer begonnen wij voor het eerst iets te horen over het Fascisme? In 1921—1922. Weer was er één man: Mussolini. Ik herinner mij toen ik in Italië was, in Milaan, hoe er overal op de muren stond geschreven „Viva i Communisti”. Spoedig daarop zag je ook „Viva il Duce” op de muren; Mussolini verrees als een macht die zich tegenover het communisme stelde. Hij marcheerde naar Rome. Hij veroverde de macht en

het fascistische regime ontstond. Gedurende enige tijd was er een groeiend besef van stabiliteit en welvaart. De mensen zeiden: „Gelukkig dat Mussolini is gekomen en dat het fascisme is gekomen. De treinen zijn op tijd. Er zijn geen bedelaars meer op straat. Er heerst 'orde'.”

Maar wat is er van Mussolini geworden? Wat van Italië? En van die „orde”?

In die tijd, in de twintiger jaren, had Duitsland zijn dieptepunt bereikt. Velen hadden niets te eten. Jarenlang bestond het gevaar van volslagen ineenstorting en broeide de revolutie.

Toen kwam een man naar voren met zeer uitgesproken ideeën, Hitler. Terwijl hij in de gevangenis zat, legde hij ze neer in een boek. Toen hij uit de gevangenis kwam, waren er volksoptochten, relletjes en bloedbaden.

Er was geen orde in Duitsland. Maar hier komt de geweldenaar en schept schijnbare orde. Meer en meer veroverde hij zich een plaats in de wereld. Daarom riep het Duitse volk „Halleluja!” en „Heil Hitler!”. De rest van de geschiedenis is bekend.

Wij hebben dus het communisme en het fascisme, twee wereldmachten. En waar komen zij vandaan? Uit het materialisme dat de moeder is van alle „ismen”. Het materialisme is de grootste vijand van de democratie.

Dit nu waren de machten die dreigden de wereld te overheersen.

In 1938 kreeg ik de gedachte „Morele Herbewapening”, een beweging waarbij de nadruk op het morele en geestelijke zou worden gelegd. Het morele en het geestelijke, dat is waar onze tijd behoefte aan heeft. Wij stelden ons tot taak de volkeren die ze nodig hadden, te confronteren met deze reële waarden. Wij lanceerden deze gedachte in het stadhuis van East Ham in Londen. Wij brachten die gedachte aan de volkeren. In dat jaar werd Morele Herbewapening geboren.

Communisme en fascisme berusten op iets *negatiefs*, op verdeeldheid scheppend materialisme en verwarring. Overall waar Morele Herbewapening komt, ontstaat iets *positiefs*. Haar doel is het herstel van Gods leiderschap als de richting gevende kracht in het leven van een volk.

Amerika moet de juiste ideologie ontdekken. Deze ideologie vindt haar oorsprong in Amerika's christelijk erfgoed en is het enige afdoende antwoord in de oorlog tegen het materialisme en alle andere „ismen”. Maar Amerika haat het materialisme niet. Het richt zichzelf te gronde met dezelfde krachten die het in anderen veroordeelt. De strijd der ideologieën was het graniet waarop het Oude en het Nieuwe Testament zijn gebouwd. Er zijn tegenwoordig zoveel mensen die in plaats van graniet suiker geven. Zo zullen wij het materialisme nooit genezen.

Morele Herbewapening dringt direct tot het kernprobleem door: zij erkent de zonde. Zonde is de ziekte. Jezus Christus is de genezing. Het resultaat is een wonder. U komt naar dit trainingscentrum. Misschien zegt u: „Ik houd er niet van dat men over zonde spreekt.” Jammer hoor. Toch moeten wij erover spreken. Niet te lang, en dan gaan wij verder. U zoudt zo gevoelig moeten zijn dat u onmiddellijk reageert en verandert: een wonder te meer. Dat zou vandaag moeten gebeuren, net als in de oude tijd, toen uw grootouders op woensdagavond naar de kerk gingen, omdat zij hielden van een stevige preek over de zonde. Dat is prachtig als u er de tijd voor hebt, en misschien moet u er de tijd voor nemen. Zorg ervoor dat de zonde geen minimale aandacht krijgt. Liever maximale aandacht. Maar haast u dan om alles in orde te brengen. Veranderen, aaneensluiten, vechten. Dat is de natuurlijke volgorde.

U zult hier de oude fundamentele waarheden vinden, maar met een machtig stuwend crescendo. Morele Herbewapening herstelt absolute maatstaven in waarde in een

tijd waarin zelfzucht en opportunisme tot de dagelijkse praktijk van mensen en volkeren behoren. Neem de vier absolute maatstaven: eerlijkheid, reinheid, onzelfzuchtigheid, liefde. Misschien zijn er onder u mensen die daar weinig waarde meer aan hechten. Maar om een volk te bewapenen moet u het deze eenvoudige, fundamentele beginselen geven.

Neem om te beginnen eerlijkheid. Hoe staat het met ons volk? Hoe zit het met mensen die oneerlijk zijn geweest, bijvoorbeeld met oorlogsleveranties? Geknoei en zwarte handel nemen veel mensen geheel in beslag en kosten miljoenen dollars. Vroeger had niemand een goed woord over voor oneerlijkheid. Nu lijkt het wel of de succesvolle knoeier met de eer gaat strijken.

Neem reinheid. Misschien vindt u dat dit een zuiver persoonlijke aangelegenheid is. Maar wat gebeurt er met het volk? Er zijn te weinig mensen die trachten een grote reinigende kracht in hun volk te brengen. Wat gaat er met een volk gebeuren wanneer er niemand meer is die genezing brengt? Kapotte gezinnen, onevenwichtige kinderen, verval van de cultuur, een broedplaats van revolutie.

Wat onzelfzuchtigheid en liefde betreft, de mensen willen zich niet eens meer onzelfzuchtig voordoen en zij zien weinig in het liefhebben van anderen.

De mensen hebben de vier maatstaven afgeschreven als iets uit de oude doos. Het is dus begrijpelijk dat zij daaraan pas in de laatste plaats denken als iets voor het land. Dat is de oorzaak van de huidige toestand in de wereld. Als u nu mensen kunt vinden die naar deze maatstaven gaan leven en ervoor opkomen, dan hebt u een machtig iets, een creatieve factor in de samenleving, met een kracht die niemand zal kunnen loochenen.

Deze nadruk op morele waarden hebt u nodig plus de reddende kracht van Jezus Christus. Dan ervaart u die dynamische kracht die bijna vergeten is, de Heilige Geest,

die het geleide antwoord geeft en u precies zegt wat u moet doen, als een duidelijke, directe opdracht van God.

Dat is het programma voor de Kerk vandaag. Ik geloof met heel mijn hart in de Kerk, een Kerk in vuur en vlam voor een revolutie. Wij hebben nog geen flauw benul van de geestelijke revolutie die wij nodig hebben. U hebt een revolutie nodig en wanneer u dan in het heldere licht van Gods tegenwoordigheid komt, zult u een glorierijke renaissance ervaren. U zult gaan begrijpen wat volgens Christus deze oude wereld kan worden.

Deze werkelijkheid te kennen is één ding. Maar een volgende stap is dat die werkelijkheid doordringt in een heel volk.

De moeilijkheid met sommige van u is dat u zo idealistisch bent, dat uw verwachtingen nooit verwezenlijkt worden, zelfs niet in uw eigen familie. Dat was de moeilijkheid met de Volkenbond. De mensen waren zo vervuld van de Volkenbond dat zij nalieten te doen wat de Volkenbond het meest nodig had, dat wat aan alles ten grondslag moet liggen: verandering in mensen persoonlijk. Er ontbrak iets in de Volkenbond en dat was God. De Volkenbond was niet op God gebaseerd.

Het is ieders zaak het naar Gods bedoeling ontworpen grondplan te vinden. Dan zouden wij een grondplan hebben, niet alleen voor onszelf, maar ook voor het naoorlogse Europa. De narigheid is dat wij in alles de staatslieden voor ons laten denken, en dat noemen wij dan democratie!

Neem de grote, moderne steden waar u vandaan komt. U beklagt zich over deze of gene subversieve leider. Toch is het de zelfzucht van iedereen die de subversieve leider mogelijk maakt. De hele kwestie is dat u bepaalde dingen liever verdraagt dan geneest. U betaalt liever dan dat u bidt. U gaat liever door met uw verwardheid, uw gemopper en uw klachten dan dat u verandert en een oplossing vindt.

De strijd voor Amerika is de strijd om de geest van Amerika. De manier van denken van een land ligt in puin voordat het land in puin ligt. En Amerika's manier van denken is een puinhoop.

Mensen raken verward door de vraag of men „rechts” of „links” moet zijn. Maar het enige wat wij werkelijk nodig hebben, is geleid te worden door Gods Heilige Geest. Dat is de Kracht die wij moeten bestuderen. Dan zal er een helder licht voor ons schijnen dat aan de verwarring een eind maakt. De Heilige Geest zal ons leren hoe wij moeten denken en leven en ons een basis geven van waar uit wij ons volk kunnen dienen.

Er is niet veel overgebleven van Amerika's groot moreel erfgoed. Denkt u zich eens in, als wij ons er niet op toelleggen een goed moreel klimaat te scheppen, waar het dan met onze democratie heen moet. Sommige van ons zijn zo druk bezig geweest met onze eigen zaken dat wij vergeten hebben aandacht aan ons land te schenken. Als Amerika zich niet opnieuw de ideologie eigen maakt die het rechtens toekomt, staat ons niets dan een chaos te wachten. Het is onze bestemming te gehoorzamen aan Gods leiding.

De ware frontlinie in de wereld van vandaag ligt niet tussen de ene klasse en de andere, noch tussen het ene ras en het andere. De strijd gaat tussen Christus en de Antichrist.

Kiest u heden wie gij zult dienen.

*Uit een toespraak op een conferentie voor
Noord-Amerika op Mackinac Island, juli 1943*

De enige hoop voor de wederopbouw van de wereld

Heel de wereld zoekt naar een oplossing. Wij hebben het punt bereikt waarop, tenzij wij een oplossing vinden die wij met spoed aan de wereld kunnen brengen, niet slechts één volk, maar alle volkeren onder de voet gelopen zullen worden.

Wij hebben reeds te lang moeten ademhalen in een atmosfeer van problemen. Wij gaan van conferentie naar conferentie en verliezen de hoop op een fundamentele oplossing. Wij zijn cynisch geworden ten aanzien van het resultaat. Wij zijn slaaf geworden van onze nederlagen, persoonlijk en nationaal.

De volkeren verlangen naar de vruchten van een oplossing zonder dat zij een oplossing hebben. Wij willen productieverhoging. Wij willen vrede. Wij willen welvaart. Wij willen een wereldorganisatie. Wij willen een verenigd Europa. Wij willen een nieuw nationaal leven. Maar wij dringen niet door tot de wortel van de zaak.

Je kunt niet maar steeds doorgaan „crisis” te roepen zonder met een afdoende oplossing te komen. Gewenning aan een crisistoestand leidt tot gewenning aan een toestand van apathie. Wij moeten de mensen uit de nevelen van de angst en het moeras van de verbittering, waarin de mensheid bezig is te verzinken, optillen naar een nieuw niveau.

Volkeren falen omdat ze wanhopig trachten morele apathie te bestrijden met economische plannen. Het gevaar van een economische ineenstorting waart als een donkere dreiging door het hart van iedere staatsman en van iedere burger. Toch kan de materiële crisis hun het materialisme en het morele verval die er aan ten grondslag liggen uit het oog doen verliezen zodat zij er geen genezing voor weten te vinden.

Zolang wij niet de menselijke natuur grondig en dras-

tisch aanpakken op nationale schaal, zullen de volkeren moeten voortgaan op hun historische weg naar geweld en vernietiging.

Het probleem is niet zozeer een ijzeren gordijn dat volk scheidt van volk, maar stalen zelfzucht die mens scheidt van mens en alle mensen van Gods bestuur. Wanneer mensen naar God luisteren en gehoorzamen, smelten ijzer en staal.

Een generatie geleden besloot een groep mensen die gegrepen was door een materialistische ideologie, daarmee de wereld te veroveren. Zij hebben hun leven aan die taak gewijd. Vijfentwintig jaar lang hebben zij daaraan gewerkt, elk uur, slapend en wakend, ononderbroken, bekwaam, meedogenloos, op een wereldfront.

Plotseling zijn de staatslieden van de democratische landen wakker geworden. Zij wrijven zich de ogen uit als zij zien wat er gebeurt. De wereldmacht van het materialisme is in elk land doorgedrongen. Het heeft hun scholen en hun industrieën geïnfiltrerd. Het is hun kantoren en hun departementen binnengedrongen, het heeft hun gezinnen beïnvloed, hun collega's, ja henzelf.

Eindelijk worden zij zich er bewust van dat een crisis voor de deur staat. Zij worden de kolossale vorderingen gewaar van het georganiseerd materialisme bij zijn opmars naar de chaos en naar de beheersing van de wereld. Waarom, zo vragen zij zich af, zitten wij in deze situatie? Hoe zijn wij er in geraakt?

De reden daarvoor is eenvoudig. Terwijl velen slapen en anderen druk bezig waren met hun eigen zaken, hebben de materialisten hun revolutie beraamd met visie, met hartstocht en met een plan.

Wat is de oplossing? Een generatie geleden heeft Morele Herbewapening eveneens de strijd aangebonden. Op een wereldfront heeft ze plan tegenover plan gesteld, idee tegenover idee, tegenover een militant, godloos mate-

rialisme een militante, geïnspireerde ideologie voor de democratie.

Deze gedachte is ingeslagen, zij heeft mensen vernieuwd. Land na land heeft de invloed ervan ondergaan, nu omspant zij de wereld.

Wij zien vandaag op de conferentie voor Morele Herbewapening te Caux deze strijdkracht in actie met een antwoord, klaar om te worden ingezet. Op een tijdstip waarop staatslieden zich realiseren dat het vijf voor twaalf is, stelt zij de vruchten van vijftwintig jaar volhardende arbeid vrijelijk ter beschikking. Een strijdkracht in de oorlog der ideeën, met de training en de ervaring die, onder Gods leiding, de staatsman en de gewone man kunnen uitrusten met een ideologie die in staat is om de volkeren te vernieuwen. Nu.

Een nieuwe boodschap gaat van Caux uit naar een lamgeslagen wereld. In Caux is het antwoord gevonden. Het heeft benen gekregen en is op mars. Hier in Caux bereiken wij het einde van de crisistijd en zetten wij de eerste schreden in het tijdperk der genezing.

Het afgelopen weekend is een bekende Indiase vakbondsleider hier in Caux bij mij geweest. Hij vertelde mij dat twee problemen India teisteren: rassehaat en klassehaat. Hij zag geen oplossing. Een dag later vertelde hij mij dat hij het antwoord had gevonden. Hij kwam nog eens terug. „Morele Herbewapening,” zei hij, „is de oplossing omdat morele apathie het probleem is. Ik heb hier de manier van leven gezien die vrij is van tragiek. Wanneer ik deze weg volg, kan mijn leven vruchtbaar worden en ik kan anderen helpen een vruchtbaar leven te leiden. Dit is onze kans. Eén kan tot velen worden. Duizenden kunnen tot miljoenen worden. De wereld kan voor rampen worden behoed.”

Zijn woorden vormen de sleutel voor een staatsmanschap dat de wereld kan redden. Hij laat ons zien waar

wij moeten beginnen, want Morele Herbewapening is voor iedereen overal.

De menselijke natuur kan veranderd worden. Dat is het fundamentele antwoord. Het economisch leven van de volkeren kan veranderd worden. Dat is de vrucht van het antwoord. De loop van de wereldgeschiedenis kan veranderd worden. Dat is de bestemming van onze tijd.

Laten wij eerlijk zijn en de feiten onder ogen zien. Nog weer een conferentie is geen remedie voor een verkeerde manier van denken. Nog weer een theorie is geen remedie voor een militante ideologie. Plannen falen bij gebrek aan geïnspireerde mensen om ze uit te voeren. Toch maken wij steeds meer plannen. Caux brengt de geïnspireerde mensen voort die de plannen zullen doen slagen.

Er kwam een staatsman naar Caux. Hij is minister van handel in zijn land. Jarenlang werd zijn leven beheerst door zo'n sterke haat tegen de Engelsen, dat hij gezworen had nooit meer in het openbaar Engels te spreken.

Hij was betrokken bij gebeurtenissen die zijn land in een crisis brachten die, om zijn eigen woorden te gebruiken, „zeer gemakkelijk tot een burgeroorlog had kunnen leiden”. Hij sprak in het Engels tot ons en zei: „Ik heb zelf ondervonden dat een haat, welke bij tijden witgloeiend oplaaide, in een ogenblik kan worden weggenomen door de bereidheid Gods wonderwerkende kracht te aanvaarden, hoewel ik Hem niet kende noch in Hem geloofde.” Hij ontdekte het geheim dat eerlijk vergeving vragen tot een eerlijke vrede leidt. Een burgeroorlog werd vermeden. De verandering in deze staatsman en Gods leiding maakten hem van een verdeeldheid brengend element tot een pionier van samenwerking in zijn land en leerden hem met vrucht zich in te zetten, zowel voor andere rassen als voor het zijne.

Een verandering van hart. Een geïnspireerd staatsmanschap. Is dat de oplossing waarnaar wij allen zoeken ?

Herboren mensen brengen renaissance aan de volkeren. De industrie, bezield door de kracht van Morele Herbewapening, zal genoeg produceren voor de behoeften van iedereen. Gezinnen met deze kracht in het leven van elke dag zullen de volgende generatie vrijwaren van de chaos. Legers, toegerust met deze kracht, zullen nieuwe normen voor morele training aan hun volkeren geven. Regeringen en diplomaten zullen door deze kracht met succes hun taak kunnen volbrengen, want zij zullen bij machte zijn hun vijanden tot vrienden te maken. Europa zal herrijzen, de wereld zal herrijzen uit de slaap en de slavernij van apathie en ontgoocheling. Dit is de enige hoop voor de wederopbouw van de wereld.

„De mensen,” heeft William Penn gezegd „moeten ervoor kiezen door God geregeerd worden, of zij veroordelen zichzelf ertoe door tirannen te worden overheerst.”

Caux, juli 1947

Uit een toespraak bij de opening van de tweede wereldconferentie in Caux, Zwitserland, waar door de offervaardigheid van honderden Zwitserse families na de oorlog een conferentiecentrum was gesticht.

Wat zal het zijn ?

Overal verlangen de mensen naar vrede en bereiden zich voor op oorlog. Zij willen wederopbouw en maken zich gereed voor vernietiging. Zij maken plannen voor een nieuwe periode van welvaart en zij verwachten nieuwe rampen.

Wat is de ontbrekende factor in de planning en in het regeringsbeleid in de hedendaagse wereld ?

Het is ons gebrek aan een ideologie voor de democratie. Wij zeggen dat wij democraten zijn, dat wij geen ideologie

nodig hebben. Wij beschouwen het bijna als een teken van zwakte om over een ideologie te spreken.

En dus trachten wij het eensgezinde plan en de harts-tocht van ons vreemde ideologieën te keren met woorden en met lippendienst aan hoge idealen, met geweld als laatste toevlucht. En wij hopen verder te leven zoals wij altijd geleefd hebben: zelfzuchtig, gemakkelijk en ongestoord.

Wij hebben allen te lang in de illusie geleefd dat veiligheid, voorspoed, comfort en cultuur de mens van nature toekomen.

Wij hebben de eeuwige worsteling tussen Kwaad en Goed vergeten waarin overwinning de zegeningen brengt van veiligheid en voorspoed. Maar de nederlaag in deze strijd of zelfs het negeren ervan brengt armoede, honger, slavernij en dood.

Er is meer nodig dan diplomatie om het kwaad uit te bannen. Er is méér nodig dan lippendienst in de strijd voor God. Staatslieden praten over een oplossing. Ze praten over eenheid. Maar de onenigheid neemt toe. Ze praten over morele waarden. Maar immoreel beleid voert de boventoon. Ze gebruiken deze woorden die door de harde logica der gebeurtenissen juist zijn gebleken. Maar het blijven woorden. Deze mensen zijn niet bereid in hun eigen leven en in het leven van hun volkeren de prijs te betalen voor het geven van een antwoord.

Het uiterste kwaad moet worden bestreden met het uiterste goed. Een fanatiek volgen van het kwade moet worden bestreden met een hartstochtelijk najagen van het goede.

Dat is de reden waarom de democratie faalt. Alleen een hartstocht kan een hartstocht genezen. En alleen een betere, wereldomvattende ideologie kan een wereld genezen die verdeeld wordt door elkaar onderling bestrijdende ideologieën.

Wij Amerikanen hebben ons een vals gevoel van veiligheid laten bijbrengen door te geloven dat alle „ismen” aan de overkant van de zee zijn.

„Ismen” spruiten voort uit onopgeloste problemen in het leven van mensen en volkeren. De haat van één mens wakkert de haat van miljoenen aan. De achterdocht van één mens brengt de achterdocht van miljoenen tot uitbarsting. Het grijpt om zich heen als een heidebrand. Of het sluipt voort als een ondergronds vuur dat op honderden plaatsen onverwacht uitbreekt.

Waarom is ons echtscheidingscijfer zo hoog? Hoe staat het met de conflicten in het bedrijfsleven?

Zijn wij ten prooi gevallen aan het grootste van alle „ismen”: het materialisme?

Is het materialisme de moeder van alle „ismen”? Is het materialisme bezig onze nationale ideologie te worden?

Wij strekken onze handen edelmoedig uit om Europa en Azië economisch te helpen. Maar het materialisme frustreert onze beste bedoelingen. De prijzen stijgen, het geld is minder waard. Moeilijkheden in het bedrijfsleven vertragen de goederenvoorziening. Op het ogenblik waarop onze kracht in het buitenland het meest nodig is, zullen wij misschien midden in onze grootste crisis zitten.

Tien jaar geleden werd Morele Herbewapening geboren. In ditzelfde openluchttheater, de „Hollywood Bowl”, stroomden de mensen samen om een voorproef van een nieuwe wereldorde te krijgen.

Wat hebben wij in deze tien jaar geleerd?

Wij hebben geleerd dat democratische landen zonder een ideologie een oorlog kunnen winnen, maar geen vrede kunnen opbouwen; dat ideologische paraatheid de taak is van het hele volk en de enige betrouwbare basis om nationaal sterk te zijn, moreel, militair en economisch.

Vandaag biedt Morele Herbewapening aan de democratieën en aan de gehele wereld de betere wapenrusting aan

van een ideologie zonder welke legers de militaire en staatslieden de politieke strijd verliezen.

Morele Herbewapening heeft in tien jaar tijd de betekenis gekregen van een wereldwijd antwoord op alle „ismen”, zelfs het materialisme. Voor miljoenen mensen heeft Morele Herbewapening de heiligheid van huis en haard en van het gegeven woord hersteld en hoop gegeven op een nieuwe wereld. Zij heeft het wereldorganisme opgebouwd dat deze hoop kan verwezenlijken.

Honderdvijftig Duitsers, mensen in leidinggevende posities, kwamen naar de wereldconferentie voor Morele Herbewapening te Caux, in Zwitserland. Generaal Clay in Berlijn en Lord Pakenham te Londen hadden dit bezoek mogelijk gemaakt. Deze Duitsers vonden het antwoord voor hun nihilisme en voor een ideologisch gebroken volk.

Een vooraanstaand Duits socialist, een voormalig minister-president zei: „Wil Europa gered worden, dan zal dat in de geest van Morele Herbewapening moeten gebeuren.”

De eerste door Duitsers geschreven handleiding voor de democratie waarin de ideologie welke de oplossing brengt uiteengezet werd, werd door deze mensen samengesteld. Het wordt wijd en zijd verspreid, zelfs achter het IJzeren Gordijn. Zweden gaf 100 ton papier in het besef dat zijn veiligheid afhing van een nieuwe geest in Duitsland.

De Franse industrie, een toneel van ideologische strijd, heeft een samenbindende kracht gevonden. Een directeur die aan het hoofd staat van een organisatie van werkgevers, die samen 600.000 arbeiders in dienst hebben, bestreed de vakbeweging. Een vrouw die aan het hoofd stond van alle socialistische vrouwen in Frankrijk, wantrouwde de werkgevers. Deze beiden ontdekten een nieuwe frontlijn: voor of tegen de geïnspireerde ideologie van de democratie. Ze ontmoetten elkaar. Ze veranderden. Ze boden over en weer verontschuldiging aan. En nu werken ze samen. Duizenden voegen zich bij hen. Zij

spreken niet over revolutie noch over reactie, maar over renaissance: de wedergeboorte van een volk, de wedergeboorte van een continent.

Italië, in het brandpunt van de bezorgdheid van de wereld. Tweehonderd Italianen, waaronder zesentwintig leden van het Italiaanse parlement, tot vijf verschillende partijen behorend, zijn vorige zomer naar de conferentie voor Morele Herbewapening gekomen. De christen-democraat en de socialist leerden samenwerken. Een socialist zei: „Het is een wonder. Zoals wij persoonlijk tot elkaar zijn gekomen, kunnen onze partijen tot elkaar komen.”

Wat is de gemeenschappelijke factor in al dit goede nieuws? Het is *eenheid*, de vrijwel vergeten oplossing voor al onze hedendaagse problemen.

Verdeeldheid is het kenmerk van onze tijd. Verdeeldheid in het hart. Verdeeldheid in het gezin. Verdeeldheid in het bedrijfsleven. Verdeeldheid in het land. Verdeeldheid tussen landen.

Eenheid is onze onmiddellijke behoefte.

Verdeeldheid is het werk van menselijke hoogmoed, haat, wellust, angst en hebzucht.

Verdeeldheid is het handelsmerk van het materialisme.

Eenheid is de genade van de wedergeboorte. Wij hebben de kunst van éénworden verloren omdat wij het geheim van verandering en wedergeboorte vergeten zijn.

Morele Herbewapening is de goede weg van een door God geïnspireerde ideologie waarop allen zich kunnen verenigen.

De katholiek, de jood en de protestant, de hindoe, de moslim, de boeddhist en de confucianist, zij allen ontdekken dat zij waar nodig kunnen veranderen en dat zij op deze goede weg samen kunnen reizen.

Overall roept God mensen om instrumenten voor éénwording te zijn. Dit komt niet tot stand door conferenties, noch door wetten, noch door resoluties en vrome wensen,

maar door verandering.

Verandering is de kern van een betere ideologie.

Wanneer enkelingen veranderen, komt er een nieuw klimaat in de samenleving. Wanneer leiders veranderen, wordt hun beleid geïnspireerd en komt de bloedstroom van het land weer op gang. Wanneer staatslieden veranderen zal de angst voor oorlog en chaos als een nevel optrekken. Zelfs bij de meest weerbarstigen zal de krachtige, eensgezinde doch nederige stem van de herboren democratie weerklank vinden.

Waarom zou er weer een catastrofe moeten komen als, met God, een renaissance onvermijdelijk is ?

Dit is het nieuwe patroon van de vrijheid voor alle volkeren. Gaan wij naar een nieuw tijdperk van duisternis voor Europa en de wereld ? Of komt er over de hele wereld een renaissance van de morele en geestelijke krachten, overal spontaan uitspruitend tot nieuw leven en op het laatste ogenblik een wonder brengend aan de mensheid ?

Wat zal het zijn ? De beslissing ligt in uw handen.

*Los Angeles, juni 1948
op de tiende verjaardag van
Morele Herbewapening*

De volle maat van verandering

Morele Herbewapening heeft een enorm vermogen eenheid te brengen die voortspruit uit verandering in het Oosten en in het Westen. Zij geeft de volle maat van verandering. Economische verandering. Sociale verandering. Nationale verandering. Internationale verandering. En dat alles op de basis van persoonlijke verandering. Het scheidt een persoonlijk inzicht dat het lot van volkeren kan veranderen. Het scheidt een kracht die sterk genoeg is om de

wereld te vernieuwen. Het laat zien hoe volk met volk kan worden verzoend en het roept een geïnspireerde democratie in het leven, in gezinnen, in bedrijven, in regeringen en in volkeren. Het is de geïnspireerde manier van leven waardoor volkeren tot denken en leven worden gebracht. Het is een manier van denken die van God komt.

Karl Arnold, minister-president van Noordrijnland-Westfalen zegt: „Een ideologie kan alleen worden beantwoord met een betere ideologie. Duitsland heeft een geïnspireerde ideologie nodig om zijn nieuwe democratie te schragen. Morele Herbewapening is de geestelijke weg naar een nieuw Europa. In ons kabinet beginnen wij de vruchten van het werk van deze ideologie al te zien. Dit is de ideologie welke ons de morele en geestelijke genezing kan brengen die wij in ons volk nodig hebben en die een reële basis kan scheppen voor vrede met andere volkeren. Wanneer de volkeren van de wereld met overtuiging en hartstocht de goede weg zoeken, dan geloof ik aan een nieuw begin voor de wereld.”

Zijn collega, minister-president Ehard van Beieren, uit zich in gelijke zin als hij over Morele Herbewapening zegt: „Zo kan de wereld worden. Zo zou de wereld er uit moeten zien. Zo moet de wereld worden.”

Dit gaat op voor iedereen, waar dan ook. Wat een mens nodig heeft is veiligheid, een wereld vrij van haat, vrij van angst, vrij van hebzucht. Het knelpunt is dat mensen zeggen dat de natuur van de mens niet kan veranderen. Maar de menselijke natuur kan wel veranderen en de natuur van volkeren kan ook veranderen.

De bekende katholieke schrijver Reinold Schneider zegt hiervan: „Dit is iets wat de hele wereld moet horen.”

Wat is de weerklank in de Duitse industrie? Honderdvijftig industriëlen uit het Roergebied zijn op uitnodiging van de voorzitter van de Duitse Steenkolenraad, dr. Hein-

zijn van morele herbewapening voor alle volkeren.”

Een paar dagen later was ik in Oost-Londen waar de Engelse arbeidersbeweging begonnen is. De arbeiders reageerden positief. Morele Herbewapening ging uit naar de wereld. Pers en radio brachten het. Vandaag, twaalf jaar later, komen mensen in vele delen van de wereld bijeen om plannen te maken voor de Morele Herbewapening van hun volk. In Londen komen in het stadhuis van Poplar fabrieks- en havenarbeiders samen. Werkgevers en werknemers uit de Britse zware industrie en uit de kolenmijnen vieren deze dag in het stadhuis van Birmingham. In Glasgow zijn het de arbeiders van de scheepswerven aan de Clyde.

Er zijn de laatste dagen boodschappen binnengekomen uit Australië en Nieuw-Zeeland, India, Zuid-Afrika, Amerika, uit alle delen van Europa, Japan en het Verre Oosten.

Wat is het geheim achter de zegetocht van een door God geschonken gedachte? Wat heeft een gewoon mens als ik en honderdduizenden mannen en vrouwen over de gehele wereld in staat gesteld iets buitengewoons te doen?

Alleen iemand die zeer zelfzuchtig is of totaal verblind, kan vrede hebben met de wereld zoals zij is. De meeste van ons zouden de wereld willen veranderen. De moeilijkheid is dat te velen van ons het op hun eigen manier willen doen.

Sommigen stellen de juiste diagnose, maar passen de verkeerde behandeling toe. Zij houden geen rekening met God en met een verandering in de menselijke natuur en het resultaat is verwarring, verbittering en oorlog. Anderen zijn er heel zeker van in theorie het juiste antwoord te weten, maar zij willen altijd dat een ander mens of een ander land begint. Het resultaat is verkramptheid en vertwijfeling.

Als de juiste diagnose en de juiste behandeling samengaan is het resultaat een wonder. De menselijke natuur

verandert en de maatschappij verandert.

Laat mij dit illustreren met een persoonlijk woord, iets dat mij 42 jaar geleden is overkomen. Voor de eerste keer zag ik mijzelf zoals ik was, met al mijn trots, mijn zelfzucht, mijn tekort schieten en mijn zonde. Mijn „ik” was het middelpunt van mijn eigen leven. Als ik anders wilde worden, dan moest er een streep door dat grote „ik” worden gehaald.

Ik zag mijn gevoelens van wrok die ik tegen zes mensen had als grafstenen in mijn hart staan.

Ik vroeg God mij te veranderen en Hij zei mij dat ik het met die zes mensen in orde moest maken. Ik gehoorzaamde God en schreef zes brieven waarin ik om vergeving vroeg.

Diezelfde dag gebruikte God mij om het leven van een ander te veranderen. Ik zag dat, wanneer ik God gehoorzaam, er wonderen gebeuren. Ik leerde deze waarheid: wanneer de mens luistert, spreekt God; wanneer mensen veranderen, veranderen volkeren.

Dat was de revolutionaire weg die ik 42 jaar geleden insloeg, waarop nu miljoenen mensen gaan en waarop ik u vandaag uitnodig met mij te gaan.

Waar leeft u voor? Waar leeft uw volk voor? Zelfzuchtige mensen en zelfzuchtige volkeren kunnen de wereld volkomen in het verderf storten. Een nieuw soort mens, een nieuw soort staatkunde, een nieuw soort nationale politiek, dat is wat wij dringend nodig hebben. En daarvoor is Morele Herbewapening in de wereld gekomen.

Een jong Zwitsers ingenieur, een man die succesvol was in zijn werk, iemand die gezin, vrienden, aanzien en rijkdom bezat, is dit voorjaar gestorven. Hij had ditzelfde geheim ontdekt zijn leven en bezit in te zetten om een nieuwe wereld die op verandering berust tot stand te brengen. Hij gaf zich geheel, samen met zijn vrouw die vandaag hier is en met zijn kinderen, om Caux tot het

wereldcentrum te maken dat het voor alle volkeren is geworden. Plotseling zijn de mensen tot het besef gekomen dat hij in vijf korte jaren meer voor de wereld tot stand heeft gebracht dan velen in hun hele leven.

Deze jonge Zwitser volgde het voetspoor van een andere jongeman die zevenhonderd jaar geleden met terzijde stelling van roem en loopbaan, al wat hij bezat gaf om de wereld te veranderen.

Hij bracht nieuw leven aan Europa en zijn leven heeft sindsdien ontelbare miljoenen geïnspireerd. Dat was Franciscus van Assisi.

De jonge Zwitserse ingenieur droeg, naar zijn vrouw mij heeft verteld, altijd de volgende woorden van Franciscus bij zich, woorden die het geheim voor de verandering van de wereld zijn:

Heer, maak mij tot instrument van uw vrede.
 Laat mij waar haat is liefde mogen brengen;
 Waar schuld is vergeving;
 Waar tweedracht verzoening;
 Waar dwaling de waarheid;
 Waar twijfel geloof;
 Waar wanhoop hoop;
 Waar duisternis Uw licht;
 Waar droefheid vreugde.
 O Meester,
 Laat ik liever mogen troosten dan getroost te worden,
 Begrijpen dan begrepen te worden,
 Beminnen dan bemind te worden;
 Want het is in geven dat wij ontvangen,
 In het verliezen van ons leven dat wij het zullen vinden,
 In vergeven dat wij vergeven zullen worden,
 In sterven dat wij zullen opstaan tot eeuwig leven.

*Gelsenkirchen, 4 juni 1950,
ter gelegenheid van een ontvangst die werd
bijgewoond door honderden mijnwerkers uit het
Roergebied en hun gezinnen, en waarop aan
dr. Buchman het Franse Legioen van Eer werd
verleend voor zijn bijdrage tot een betere
verstandhouding tussen Frankrijk en Duitsland.*

Wat wij nodig hebben is een elektrische schok

Wat wij nodig hebben is iets elektrisch, een schok die mensen en volkeren tot bezinning brengt eer het te laat is. Iets dat krachtig genoeg is om de hardste elementen tot een eenheid aan elkaar te lassen.

Ik herinner mij het eerste elektrische licht. Het heeft een omwenteling in ons bestaan gebracht. Het heeft het denken van de mensen over de toekomst veranderd. Is er heden ten dage een uitvinding die in elk huis in ieder land kan binnenkomen en onverwachts een oplossing kan brengen voor onze meest duistere problemen ?

Iemand uit Washington is ons komen opzoeken. Aan het eind van de avond zei hij: „Mijn medewerkers en ik praten over alles behalve over de hoofdzaak. Morele Herbewapening pakt de kern van de zaak aan.” De volgende morgen stond hij vroeg op en telefoneerde met zijn chef in Washington. Hij bood hem zijn verontschuldigen aan voor de wrok die hij jegens hem had gekoesterd en die hij beschreef als de diepste wrok van zijn leven. Hij zei tijdens dit telefoongesprek: „Wat voor zin heeft het tot de wereld over eenheid te praten zolang wij in onze eigen bureaus hier in Washington zo'n verdeeldheid hebben ? Ik heb teveel op mijn eigen gelijk gestaan. Ik ben niet helemaal eerlijk tegen u geweest. Dat spijt mij.”

Iedereen waar dan ook, kan contact maken met de bron

van kracht en licht die het denken van de man uit Washington heeft veranderd en hem heeft gezegd wat hij moest doen.

Menselijke zelfzucht maakt kortsluiting. Zij verbreekt het contact. Zij is de bron van duisternis en stuurloosheid. Wanneer de zelfzucht wordt uitgebannen, kan elk gezin en elk kabinet een energiecentrale worden die een antwoord uitstraalt dat functioneert.

Rondom ons stort onze beschaving ineen — oorlog thuis, oorlog in het bedrijfsleven, oorlog tussen de volkeren. Wat zal de toekomst brengen? Verdere ontbinding, chaos, anarchie en dictatuur? Of de geboorte van een nieuwe samenleving tot stand gebracht door een revolutionaire verandering in de menselijke natuur? De Heilige Geest is de machtigste factor in de huidige wereld. De mens kan het atoom splitsen. De Heilige Geest verenigt de mensheid door mensen die naar Hem luisteren en Hem gehoorzamen. Het moet een dagelijkse ervaring zijn. Het is praktisch. Het is doeltreffend.

In wezen gaat de strijd om de wil van de mensen. Dat is de ideologische strijd. Zij vindt elke dag plaats in uw hart en in het mijne. Legers en verdragen en economische bijstand zijn noodzakelijk. Maar de beslissende factor is of wij als mensen en volkeren worden geleid door de stem van het materialisme of door de Stem van God.

Mackinac Island, juni 1952

VOOR ALLE MENSEN OVERAL

Frank Buchman zag Morele Herbewapening als een programma van wereldwijde verandering. Het is voor iedereen overal. „Elke idee die iemand buitensluit, is te klein voor deze tijd.” Elk mens heeft de roeping om een herbouwer van de wereld te worden. God neemt, zo zag Frank Buchman het, met niets minder in een mens genoeg.

Bij het vervullen van deze taak zal God iedereen die dienst wil nemen, leiden. De Heilige Geest, Buchman werd er nooit moe van het te zeggen, is de grootste kracht in de wereld van vandaag, richting gevend aan het leven van ieder die luistert en gehoorzaamt. „Dat is de kracht die wij moeten leren kennen.”

Gedurende de jaren waarin deze laatste toespraken werden uitgesproken, reisde Frank Buchman, die in 1953 vijfenzeventig was geworden, naar India, Ceylon, Kashmir en Pakistan (waarbij hij een team van tweehonderd mensen meenam), naar Egypte, Iran en Turkije, naar Australië, Nieuw-Zeeland, de Filippijnen, Japan, Vietnam, Thailand, Birma, Egypte en Marokko, evenals naar de Verenigde Staten en Canada en naar de landen van Europa. Zijn levenslange banden met landen in Azië betekenden bijzonder veel voor hem en hij telde onder zijn vrienden zowel vele van de staatslieden als ook ontelbaar veel gewone mensen in deze landen.

In 1950 schreef Robert Schuman het voorwoord voor de Franse uitgave van zijn toespraken. Schuman was minister van buitenlandse zaken van Frankrijk, later minister-president en de vader van het Schuman Plan. Hij schreef: „Als het zou gaan om een nieuw plan voor het algemeen welzijn of om weer een nieuwe theorie, zou ik sceptisch

moeten zijn. Maar wat Morele Herbewapening ons brengt, is een levensbeschouwing die zich in daden uit . . . het begin van een diepgaande omvorming van de samenleving waartoe de eerste stappen reeds zijn gedaan.”

Brood, hoop, vrede

De mensen hongeren naar brood, naar vrede, en naar de hoop op een nieuwe wereldorde.

Waar een door God geleide eensgezindheid tot stand is gekomen, zal ieder probleem tot het laatste toe tot oplossing worden gebracht. Handen zullen gevuld worden met werk, magen met voedsel en lege harten met een ideologie die werkelijk bevrediging schenkt. Dat is het doel dat Morele Herbewapening nastreeft. Zij geeft geloof aan hen die geen geloof hebben, maar zij helpt ook mensen met een geloof zo overtuigend te gaan leven dat hele steden en volkeren veranderen.

Het land waarin iedereen genoeg *om* anderen geeft en iedereen genoeg *aan* anderen geeft zodat iedereen genoeg heeft, zal het model zijn voor een nieuwe sociale en economische orde voor deze en alle toekomstige generaties.

Een volk dat zelf vrede heeft, zal vrede geven aan de wereld.

Een volk dat *wat juist is* tot richtsnoer maakt voor het persoonlijke, industriële, politieke en nationale leven, zal pionierswerk doen voor de volgende historische stap op de weg naar de vooruitgang en de ware bestemming van de gehele mensheid.

*New Delhi, januari 1953
uit een toespraak tot de beide Kamers
van het Indiase parlement*

Een nieuw staatsmanschap dat een einde maakt aan de verwarring

De mensen schijnen niet met elkaar overweg te kunnen. Het is zo moeilijk voor ze om het met elkaar eens te worden. Ze hebben hun eigen ideeën en zijn er vlug mee die aan anderen op te dringen. En als wij gaan denken aan een nieuw beleid dat een einde moet maken aan de verwarring, vereist dat een beslissing van historische betekenis.

Wat ons ontbreekt is een machtig positief programma waarvoor alle mensen en alle volkeren gewonnen kunnen worden. Wij produceren talloze conferenties en plannen die de oplossing van onze problemen geen stap naderbij brengen. Politici doen alles maar al te graag op hun eigen zelfzuchtige manier. Ze zeggen dat hetgeen zij doen in het belang van het land is, maar meestal is het in hun eigen belang en daarom missen ze de bus.

Maar een nieuw staatsmanschap is aan het opkomen in de wereld. De conferenties die deze nieuwe positieve inhoud hebben, brengen de oplossing.

Verleden herfst woonde een ervaren V.N.-diplomaat een bijeenkomst van Morele Herbewapening in Colombo bij waar volken uit Azië en de Stille Oceaan vertegenwoordigd waren. „In twee weken heb ik hier meer ware eenheid en verzoening tot stand zien brengen dan in al de jaren die ik te Lake Succes heb doorgebracht,” zei hij.

Ik ben juist terug van een verblijf van zeven maanden in het Oosten. Een groep van tweehonderd uit vijftientwintig landen is met mij meegereisd. Wij hebben deze boodschap naar Ceylon, India, Kashmir en Pakistan gebracht. Men heeft ons als geëerde gasten ontvangen in Egypte, Iran en Turkije. Eén ding staat vast. Deze landen hebben alle dezelfde positieve reactie op Morele Herbewapening.

Het was Jinnah, de grondlegger van Pakistan, die mij uitnodigde naar zijn land te komen. Op de enige vrije avond die hij in Londen had, kwam hij ons toneelstuk *De vergeten factor* zien. Hij had een drukke dag achter de rug, was doodop en liep rond met het gevoel dat hij niet had bereikt wat hij had willen bereiken. Hij zat stil te kijken totdat in het stuk van de keiharde industrieel die niet van plan is van gedachten te veranderen, wordt gezegd: „Wijkt geen duimbreed.” Jinnah begon te lachen en leefde van toen af aan in een andere sfeer. Later toen hij bij mij kwam eten zei hij: „Ik moet u in Pakistan hebben. U hebt het antwoord op de haatgevoelens die er in de wereld zijn. Eerlijk erkennen van eigen schuld — dat is de gouden sleutel.” Dat waren Jinnah's woorden.

Maar wie zal die sleutel in het slot der geschiedenis steken en de deuren van de toekomst ontsluiten om alle mensen overal vrede te doen genieten op deze aarde ?

In de loop van mijn leven heb ik twee ontdekkingen van historische betekenis meegemaakt. De ontdekking van het *atoom* als bron van onmetelijke energie en de mobilisatie daarvan. Daarmee is het atoombijperk ingeluid. De andere ontdekking is die van de *mens* als bron van onmetelijke energie en zijn mobilisatie. Daarmee is het ideologische tijdperk ingeluid. Het is de sleutel tot de gebeurtenissen om ons heen.

Terwijl de staatslieden legers opbouwen, conferenties beleggen en bondgenootschappen sluiten, weten de verdeeldheid zaaïende krachten een havenarbeider, een ambtenaar, een geleerde, een soldaat, een onderwijzer voor zich te winnen. Zij mobiliseren de grieven, de verbittering, het gerechtvaardigd verlangen naar een betere wereld in de harten van deze mensen. Ze brengen hen in beweging om met inzet van hun gehele persoon de wereld met hun idee te veroveren. En zo zijn er, terwijl de regeringen aandringen op verhoogde produktie, „langzaam-aan-acties” in

de industrie. Terwijl de staatslieden een volgende conferentie bijeenroepen, worden vitale geheimen verraden. Terwijl iedereen om eenheid tussen de volkeren roept, groeit de tweedracht binnen de volkeren.

Waar ligt de oplossing? In een staatsmanschap dat de gewone man in beweging weet te brengen met een visie, met kameraadschap en met een plan om de wereld te herbouwen.

Soms raken wij in de verleiding ons af te vragen of er een andere weg is. Iedereen in elk land schijnt zijn eigen oplossing te hebben, gebaseerd op persoonlijk en nationaal voordeel. Maar het geheim is: „Niet mijn weg, maar Gods weg. Niet mijn wil, maar Gods wil.”

Dat is de remedie voor alle verwarring: God de beslissende autoriteit maken. Niet alleen maar met onze mond „Ja” zeggen, maar ook met de discipline van ons leven. Dat doet u natuurlijk zijn, reëel. U hoeft nooit te proberen u wijzer of beter voor te doen dan u werkelijk bent. Naar zo iemand komen de mensen toe, zo iemand willen zij volgen.

Verwarring komt voort uit geschipper. Klarheid komt voort uit verandering. De morele verandering die een helder licht laat schijnen op de duisterste motieven en die latente krachten mobiliseert. Als wij ons eigen volk maar eens konden zien zoals anderen ons zien, dan zouden wij willen veranderen.

Uit de bron van absolute morele maatstaven ontspringt geïnspireerd staatsmanschap. Wij praten over vrede en eenheid, maar vergeten dat niemand die met wrok rondloopt, een oplossing kan brengen voor de haat tussen volkeren. Wij kritiseren koppigheid in anderen, maar zien voorbij aan de eigenzinnigheid die onze kinderen maar al te goed van ons kennen. Wij spreken over goddelijke leiding, maar vergeten dat het de reinen van hart zijn die God zullen zien. Het zijn niet zij die praten, maar zij die

luisteren, die leiding ontvangen. De sleutel tot een nieuw staatsmanschap is nieuwe staatslieden.

Vandaag ben ik vijfenzeventig jaar geworden. Ik heb gedurende vele jaren ervaring opgedaan in een groot aantal landen. Het komt altijd weer neer op fundamentele, morele waarden, op absolute eerlijkheid, absolute reinheid, absolute onzelfzuchtigheid en absolute liefde, op de leiding van God en de algehele overgave aan zijn wil. Zonder die ervaring hebben wij niets. Met die ervaring hebben wij alles. Een nieuwe wereld, opgebouwd uit nieuwe mensen. Dat is onze enige hoop. De bewijzen daarvoor zijn onweerlegbaar.

*Londen, 4 juni 1953
na zijn bezoek aan Azië
en het Midden-Oosten*

De Electronica van de Geest

In Los Angeles heb ik iets nieuws geleerd.

Ik leerde het tijdens een diner.

Ik leerde het van een man die een van de baanbrekers is van een nieuwe electronische wetenschap welke ons een tijdperk binnenvoert dat het atoomtijdperk achter zich zal laten.

De electronica is een nieuwe wetenschap. De Geest kennen wij sinds lang. Dat is een oude wetenschap. Maar gekoppeld aan de electronica verbindt hij de wereld met een nieuwe dimensie van leven en denken. Miljoenen kunnen snel en automatisch deze nieuwe factor, de Electronica van de Geest, in hun leven inschakelen.

Wij kunnen maar te nauwer nood begrijpen wat de betekenis is van de Electronica van de Geest. Denk eens aan de waarlijk onmiddellijke reactie waardoor een gedachte in minder dan een vijftigste seconde dwars over

Amerika kan reizen. En nu, met de toepassing van de electronica, kunt u niet alleen praktisch op hetzelfde moment de stem horen, maar wordt ook de duur van het gesprek geregistreerd en aan het eind van de maand krijgt u de rekening, alles zonder enige menselijke hulp. Woorden schieten mij te kort om het uit te leggen.

En denk nu eens aan de Electronica van de Geest. Deze werkt met een Oneindig Verstand. Zij omcirkelt de aarde in een ogenblik. Zij boort bronnen aan die tot nu toe niet geëxploreerd waren en krachten die tot nu toe onbekend waren. Neem de hele kwestie van leiding: Gods Geest en mijn geest. De gedachte die, op welk moment dan ook, bij dag of bij nacht, binnenglijpt, kan de gedachte zijn van de Schepper van de geest. Wij hebben hier te maken met feiten waarvan niemand de draagwijdte kan overzien.

Er komt een gedachte op, misschien alleen maar een flits die één ogenblik de aandacht vraagt. Men geeft er gehoor aan. En miljoenen mensen kunnen er door worden verrijkt als ze goed wordt uitgevoerd. Het heeft misschien betrekking op iemand die onze weg kruist, mogelijk een vriend die de schakel kan zijn waardoor regeringen bereikt worden, hetgeen kan voorkomen dat volkeren de verkeerde weg inslaan.

De Electronica van de Geest spaart tijd, zij komt met de juiste antwoorden. Er zijn mensen die zich gedurende twintig jaar en langer met de politiek hebben beziggehouden, maar die toch niet op alles het juiste antwoord schijnen te hebben. Want twintig jaar in de politiek leidt niet altijd tot een nieuw mensentype. Maar de Electronica van de Geest brengt nieuwe mensen voort wier invloed merkbaar is in het hart van de volkeren.

De Electronica van de Geest is beschikbaar voor iedereen. Zij is niet alleen noodzakelijk, maar normaal voor alle mensen overal. De *Afro-American*, het zeer geziene nationale dagblad voor de zwarten in Amerika, bracht de

blijdschap die deze fundamentele oplossing teweegbrengt, een oplossing die op de Aziatisch-Afrikaanse conferentie werd gegeven, tot uiting in een pakkende kop: „Aansporing tot Morele Herbewapening in Bandoeng.” Het verslag zegt: „Dr. Jamali, de voorzitter van de Iraakse delegatie, riep in zijn toespraak bij de opening van de conferentie op tot 'morele herbewapening als datgene wat de wereld vandaag nodig heeft'. Hij kreeg een krachtige, langdurige ovatie.” Hij eindigde zijn toespraak als volgt: „Wij moeten werken op de basis van morele herbewapening. Dan zal de wereld één geheel worden en niet langer in een oostelijk en een westelijk blok verdeeld zijn.”

In de uitgestrekte wereld van de islam die een stut kan zijn voor de eenheid van alle beschaving, wordt van deze waarheden gretig nota genomen en ze worden snel aanvaard. Mijn voorvader, de geleerde Bibliander, was de eerste die de schatten van de Koran voor Europa toegankelijk maakte toen hij hem 413 jaar geleden in het Duits vertaalde. Thans zegt de secretaris-generaal van de Arabische Liga: „De Arabische wereld begroet de komst van Morele Herbewapening als een van de belangrijkste factoren in het wereldgebeuren.”

De minister-president van Egypte zei in een boodschap aan de conferentie voor Morele Herbewapening die in het begin van dit jaar te Washington werd gehouden: „De politieke problemen waarmee de staatslieden worden geconfronteerd, zullen niet tot een oplossing komen zonder dit geheim van een verandering van hart waarop u de aandacht van de wereld opnieuw hebt gevestigd. Overal zal het mensen uitheffen boven de haat en de jaloersheid die door zelfzuchtige belangen worden gevoed en het zal hen terugroepen tot de scheppende inspiratie die het gevolg is van gehoorzaamheid aan de Wil van God.”

Wij hebben een punt bereikt waarop de mens òf wel zijn problemen moet oplossen òf wel erdoor zal worden

vernietigd. Politici in elk land beginnen te ontdekken dat de menselijke geest, hoe knap en oprecht ook, de problemen die door de menselijke hartstochten van haat en angst en hebzucht zijn geschapen, niet kan oplossen. Daarvoor is een elektronische interventie nodig, een ervaring van de Geest. Een nieuwe dimensie is nodig welke een nieuw tijdperk kan inluiden. Deze ervaring moet doordringen op elk terrein van het leven, in elk land.

Hoe komen wij tot deze nieuwe dimensie? Franciscus van Sales zegt dat het geheim ligt in het luisteren naar de innerlijke stem. Hij zegt dat een half uur per dag een strikt minimum is, behalve wanneer je het erg druk hebt. Dan is een vol uur nodig.

Een Italiaanse priester zegt dat het raadzaam is de gedachten die van de Geest van God naar de geest van de mens komen op te schrijven. Hij zegt: „Wat u niet opschrijft, vergeet u. Dan zoudt u het net zo goed niet hebben kunnen denken.” Hij voegt eraan toe dat wij in Gods aanwezigheid komen wanneer, en alléén wanneer onze wil geraakt en gekruist wordt.

De Electronica van de Geest, zo eenvoudig, zo natuurlijk en zo fundamenteel. Dit is de sleutel voor een nieuwe tijd.

Staatsmanschap zonder de Electronica van de Geest, zonder leiding en zonder verandering is als het besturen van een vliegtuig in stormweer over onbekend terrein, zonder gebruik te willen maken van kaarten, radio of kompas. Het is zowel onnodig als misdadig. Het is roekeloos en zelfzuchtig. Het leidt onvermijdelijk tot een ramp.

Met de Electronica van de Geest wordt renaissance onvermijdelijk, en het kan snel gebeuren. De staatsman, de zakenman, de vakbondsleider, de arbeiders, de huisvrouw, het gezin — zij hebben allen hun aandeel. Door God geleid kunnen zij allen eenheid bouwen en een oplossing brengen voor de frustraties en de verdeeldheid van onze

tijd. De Electronica van de Geest geeft het antwoord voor de tweede helft van de twintigste eeuw.

Het is een doeltreffend antwoord.

Mackinac Island, mei 1956

De verkeerde manier en de goede manier

„Wij zijn niet klaar om te leven in de wereld van vandaag.” De man die dit zegt is een geniale manager die aan het hoofd staat van vierhonderd wetenschappelijke onderzoekers en 35.000 andere medewerkers, die de Atlas raket hebben gelanceerd als antwoord op de Spoetnik. Er is een verkeerde manier en een goede manier om een raket de ruimte in te schieten. Er is een verkeerde manier en een goede manier om op aarde te leven.

Wij hebben zo lang op de verkeerde manier geleefd dat wij die als normaal zijn gaan aanvaarden. Gebroken gezinnen, ontwrichte bedrijven, verdeelde volkeren, vastgelopen conferenties — die dingen zijn niet normaal. Zij zijn het onvermijdelijke gevolg van een verkeerde manier van doen. Veel mensen veroordelen het communisme. Maar zou het zo kunnen zijn dat de haat, hebzucht, angst en zelfzucht die verwarring en verdeeldheid teweegbrengen in onze eigen samenleving, de kracht en het wezen van het communisme zijn? Miljoenen mensen die nooit lid zouden worden van de communistische partij maken haar voortgang onvermijdelijk door de manier waarop zij leven.

De goede manier is niet „mijn manier”. Misschien is het zelfs niet eens „uw manier”. De goede manier is Gods manier. Sommigen schijnen te denken dat vrijheid en democratie betekenen „te doen waar je zin in hebt”. Ieder mens beslist zelf en kiest zijn eigen manier. Vaders en moeders doen waar zij zin in hebben en zijn dan ontsteld

als hun kinderen hun voorbeeld volgen. Volgens schattingen zullen meer dan een miljoen jonge mensen in Amerika dit jaar voor de kinderrechter moeten verschijnen. Gebroken gezinnen verbreiden gevoelens van ontgoocheling in het gehele land.

Er is een verkeerde manier en een goede manier in de politiek. Een hoge ambtenaar van het Duitse ministerie van buitenlandse zaken, voormalig ambassadeur in Canada, zei tegen de pers: „De meest verrassende gebeurtenis in de naoorlogse Europese politiek is de verzoening tussen Duitsland en Frankrijk. Een belangrijke factor bij het tot stand komen van een klaarblijkelijk duurzame vriendschap tussen deze vroegere vijanden is Morele Herbewapening.” En dr. Adenauer, de Duitse bondskanselier, schreef mij een brief waarin hij zegt: „Tenzij dit werk van Morele Herbewapening wordt uitgebreid, kan de vrede in de wereld niet bewaard blijven.” De bondskanselier spreekt over Morele Herbewapening als „de onzichtbare, maar doeltreffende kracht” bij het tot stand brengen van internationale overeenkomsten.

Een diplomaat die direct betrokken is geweest bij de grote internationale conferenties die de laatste vijftien jaar hebben plaatsgehad, schrijft mij: „Drie gebeurtenissen hebben de laatste maanden de diplomaten in verbazing gebracht.” In al deze gevallen werd de oplossing gevonden door mensen die veranderd waren.

De eerste was de crisis in de Libanon. Een strijdvrage welke de wereld verdeeld hield werd tot oplossing gebracht door tien Arabische landen die zich verenigden om een antwoord te brengen aan Oost en West. De meest verantwoordelijke man hiervoor was de secretaris-generaal van de Arabische Liga, die in Egypte was toen hij het nieuws over de crisis hoorde. Hij had de nadrukkelijke gedachte, waarvan hij geloofde dat zij van God kwam, om onmiddellijk naar New York te vliegen. Hij gehoorzaam-

de. Hij vond de Arabische staten onderling verdeeld en alle andere landen eveneens verdeeld. Er bestond een reëel oorlogsgevaar. Op een vroege ochtend kreeg hij een verdere gedachte dat de Arabische landen bedoeld waren een brug te zijn en geen slagveld. Hij bracht hen allen samen in één vertrek en daar bleven zij bijeen tot zij een resolutie hadden opgesteld waar zij het allen mee eens konden zijn. Toen die voor de Verenigde Naties werd gebracht was de uitslag van de stemming 80—0.

De Londense *Times* zei: „Van de ene dag op de andere heeft zich een bijna magische verandering op het toneel voltrokken.”

De tweede gebeurtenis was de nieuwe eenheid die in Azië geboren werd. Een teken hiervan was het bezoek van de President van de Filippijnen aan de Japanse volksvertegenwoordiging en zijn ontvangst daar. Iets meer dan een jaar tevoren was er een zo intense spanning tussen die twee landen dat zulk een stap politieke zelfmoord zou zijn geweest. De man die als voorzitter van de Japanse volksvertegenwoordiging de Filippijnse President ontving en die een van de gevolmachtigden was geweest die het vredesverdrag namens zijn land hadden ondertekend, zegt dat in de laatste twee jaar Morele Herbewapening verzoening heeft teweeggebracht tussen Japan en de Filippijnen, nieuwe verhoudingen heeft geschapen met Indonesië en Vietnam, een geschil beëindigd met Vrij China en nu bezig is genezing te brengen voor de verdeeldheid tussen Zuid-Korea en zijn land. De President van de Filippijnen zegt: „De verbittering van voorgaande jaren wordt weggespoeld door medegevoel en vergevingsgezindheid.” De *New York World Telegram* geeft als commentaar: „Dit bezoek van de President van de Filippijnen aan Japan zou een historisch keerpunt in de naoorlogse betrekkingen kunnen betekenen.”

De derde en meest recente gebeurtenis is de overeen-

komst betreffende Cyprus. Een Aziatische ambassadeur in Washington kwam mij thuis opzoeken. Hij was voorzitter van de commissie die tevergeefs had getracht in de Verenigde Naties de kwestie Cyprus tot oplossing te brengen. Hij vertelde ons het volgende: „Als er geen oplossing voor Cyprus was gekomen zou dat de Europese eenheid kapot hebben gemaakt en het zou dit jaar tot een Europese oorlog hebben kunnen leiden.” De oplossing werd tot stand gebracht door mensen, Engelsen, Grieken en Turken die ten gevolge van Morele Herbewapening eerlijk het feit onder ogen hebben gezien dat zij de dingen op de verkeerde manier hadden gedaan. Een Brits parlamentslid ging praten met enkele van de Cypriotische leiders en gaf eerlijk toe op welke punten hij en zijn land fouten hadden gemaakt. Een Grieks leider gaf ten overstaan van de Britse leiders in Londen uitdrukking aan zijn spijt over de toestand van verbittering en bloedvergieten op Cyprus. Een Turks hoofdredacteur van een krant ging naar Athene en zei in een artikel dat in de gehele Griekse pers verscheen dat zijn land en Griekenland eigenlijk als broeders zouden moeten samenleven en niet als vijanden. De *New York Times* noemde het „een klinkend succes voor verlicht staatsmanschap”. Is dit niet het antwoord voor onze overwerkte en niet ten volle geïnspireerde staatslieden?

Een diplomaat met wereldervaring zegt: „In Afrika zegt men vandaag overal tegen de blanke: 'Hoe gauw kun je vertrekken?' Maar tot de mannen en vrouwen van Morele Herbewapening zegt men: 'Hoe gauw kun je komen?'"

Het dagblad van Ibadan, de Nigeriaanse stad waar de grootste universiteit van West-Afrika staat, kwam met een kop: „Morele Herbewapening is onze enige hoop.”

In de grote steden van Zuid-Afrika is *Vrijheid* vertoond voor stampvolle zalen. In Kaapstad leidde de directeur van het theater zelf de film in en zei: „Wij geloven dat dit op het ogenblik het meest doeltreffende wapen is in de

vrije landen om de wereld voor de juiste idee te winnen.” Aan het eind van de film treedt de man die er de rol van minister-president in speelt, de vroegere voorzitter van de Afrikaanse onderwijzers in Zuid-Afrika, voor het voetlicht in de kleurrijke kledij welke hij in *Vrijheid* draagt. Hij spreekt het publiek toe, een ongeëvenaarde gebeurtenis in Zuid-Afrika. Het is waarschijnlijk voor alle blanken in die schouwburg voor het eerst dat zij ooit geluisterd hebben naar een Afrikaan die het woord voert. Avond na avond wordt hij na afloop omringd door mensen die van hem het geheim willen leren hoe zij hun eigen leven en het leven van Zuid-Afrika op de goede weg kunnen brengen.

Er is een strijd gaande om het denken van de wereld. Denk aan de moeders in Azië, Europa, Afrika en, ja, zelfs in Amerika, die tranen vergieten omdat haar kinderen de verkeerde manier van leven leren van de films die wij in het Westen maken. Rickard Tegström, de voortreffelijke cameraman van Walt Disney, die naar Afrika is gegaan om *Vrijheid* te filmen, sprak over de films die hij in Afrika heeft gezien. Hij zegt: „Van witte doeken tegen de blauwzwarte Afrikaanse nacht werd het vuil dat de westerse filmindustrie produceert, afval van de beschaving, avond na avond uitgestort over weerloze jonge Afrikanen.” Nu stelt deze cameraman zijn genialiteit ter beschikking om het antwoord op celluloid vast te leggen. Op het ogenblik is hij bezig de verfilming van *De bekroning* af te maken. Die film is geïnspireerd op het wondere leven van Mary McLeod Bethune wier ouders slaven waren en die opklom tot adviseur van presidenten in het Witte Huis. Zij zei over Morele Herbewapening: „Deel uit te maken van deze grote eenheidbrengende kracht is de bekroning van mijn leven.”

De bekroning werd verleden jaar in het Zuiden vier maanden lang als toneelstuk vertoond en brak vervolgens

het 123 jaar oude bezoekersrecord in het Nationaal Theater in Washington. Een vooraanstaand journalist in Atlanta heeft over dit resultaat gezegd: „Dit is het opmerkelijkste nieuwsbericht dat dit jaar uit de zuidelijke staten is gekomen.” Rickard Tegström voegt daar aan toe: „Het filmen moet in handen zijn van mensen die begrip hebben voor de nood van de wereld van vandaag en voor de diepste nood van de mensheid. Staatslieden die zich dat op tijd realiseren kunnen de wereld voor een ramp bewaren.”

Zo is het. De volkomen toewijding van hart en geest en wil om aan onze volken leiders te geven die vrij zijn van angst, vrij van haat, vrij van hebzucht, mannen en vrouwen bewust van de strategie, de macht en de eenheid die zij vinden als zij hun wil volledig aan God geven ten einde een nieuwe wereld te kunnen bouwen.

Er is een verkeerde manier en een goede manier voor staatsmanschap. Morele Herbewapening heeft in sommige van de meest kritieke nationale en internationale situaties die vastgelopen waren, afdoende aangetoond dat wanneer angst, haat en hebzucht in de mens overwonnen worden, oplossingen snel tot stand komen. Dat is het panorama vóór ons, zo eenvoudig dat velen het niet zien, zo fundamenteel dat wij er niet buiten kunnen.

Mackinac Island, 4 juni 1959

Moedige mensen kiezen

Deze maand veertig jaar geleden kwam een man naar Oxford die wat van het leven afwist, enig inzicht had in de oosterse en de westerse levenswijze, die in India met Gandhi dagen had doorgebracht en in China met Sun Yat-sen. In wat nu Kerala is ontmoette hij een Engelse bisschop die zei: „U moet naar Oxford gaan. Daar hebben ze de ervaring die u hebt opgedaan, nodig.”

Gedurende die veertig jaar is de overtuiging waarmee hij naar Oxford ging een levendig strijdpunt geweest. Mensen en volkeren zijn in beweging gekomen doordat mensen zijn uitdaging hebben aangenomen of verworpen.

Het was een man uit Oxford, gedurende vijftientig jaar lid van het parlement, een man die een aandeel had in de overeenkomst betreffende Cyprus, die deze week in een openbare discussie openlijk stelling koos voor deze overtuiging. Een week daarvoor sprak het hoofd van een College er onbeschroomd over toen hij die grote Afrikaanse film *Vrijheid* inleidde voor een publiek in Oxford. Deze mensen en vele anderen handelen in overeenstemming met de traditie van hen die in de geschiedenis van Engeland door hun beslissingen integriteit hebben gebracht in het nationale leven. De titel van deze toespraak „Moedige mensen kiezen” is ontleend aan een boek van een Oxfordman over dit zelfde thema dat moedige mensen een keer hebben gebracht in de loop der geschiedenis.

Eén zo'n man in Oxford was professor Streeter. De boodschap kwam bij deze grote geleerde over als een klarenstoot. Het daagde hem uit. Het beroerde hem. In de stadsgehoorzaal van Oxford zei hij ten aanhore van vele docenten en studenten van de universiteit: „Ik heb tegen dit werk aangekeken met wat diplomaten 'welwillende neutraliteit' noemen. Vanavond heb ik een besluit genomen . . . Gedurende de laatste jaren heb ik gevoeld dat de toestand in de wereld steeds gedrukker en wanhopiger is geworden. Er is veel goede wil maar niet genoeg om onze enorme problemen op te lossen: oorlog, klassenstrijd en economische depressie.” Later zei hij: „De moderne beschaving kan alleen worden gered door een moreel ontwaken. Dat kan in Engeland gebeuren. Het zal gebeuren als zij die Engeland leiden in God hun bezieling en oriëntatie leren vinden. Zo geleid zou Engeland de wereld redden.”

„Ik heb een besluit genomen.” Dat is de sleutel.

Het was een ander groot Oxfordman, wijlen de markies van Salisbury, die tijdens een toespraak in het Hogerhuis zei: „De oorzaak van de toestand in de wereld is niet van economische aard. De oorzaak is van morele aard.” Wat hij zei ging in dezelfde richting als wat dr. Streeter zei: „Als ik een zinsnede mag gebruiken die eigen is aan een grote beweging welke op het ogenblik in dit land en elders gaande is, wat nodig is zijn door God geleide persoonlijkheden die door God geleide volkeren doen ontstaan waardoor een nieuwe wereld tot stand kan komen. Alle andere ideeën over economische aanpassing zijn te klein om werkelijk tot de kern van het kwaad door te dringen.”

In Oost-Londen, de wieg van de Britse arbeidersbeweging, waar Morele Herbewapening werd gelanceerd, waren ook moedige mannen die gekozen hebben. Daar was Tod Sloan, Keir Hardies medestrijder uit de havens. Hij schreef: „De chaos kan geen stand houden als wij Morele Herbewapening in ons werk en leven in praktijk brengen. Dat is voor mij de enige revolutie waar het op aankomt, de verandering van de menselijke natuur, en die is al op gang.”

Dan Ben Tillett, een pionier van de havenarbeidersbonden over de gehele wereld. Van zijn sterfbed zond hij deze woorden: „Zeg aan Frank Buchman dat hij moet doorgaan met vechten. Jullie hebben een grote internationale beweging. Gebruik die. Het is de hoop voor morgen. Het zal de wereld weer tot haar zinnen brengen.”

De graaf van Athlone die in 1929 voor het eerst met deze boodschap in aanraking kwam toen hij gouverneur-generaal van Zuid-Afrika was, zei tijdens een radio-uitzending voor het Britse gemeenebest in het begin van de oorlog: „De oproep tot Morele Herbewapening is rond de wereld gegaan en is een bron van nieuwe hoop geworden voor miljoenen mannen en vrouwen. Staatshoofden,

ationale, burgerlijke en industriële leiders van alle klassen, geloofsovertuigingen en partijen hebben haar begroet als de genezing voor die diep ingevreten ziekte van de geest waaraan de beschaving lijdt.

Morele Herbewapening houdt in verandering van hart, de nieuwe geest welke alle menselijke betrekkingen moet bezielen. Zij roept ons op de wil van God tot de leidinggevende kracht te maken zowel voor personen als voor gezinnen en volkeren.”

Naarmate de ideologische strijd in de wereld heviger is geworden, is een groeiende menigte mensen door het vuur van deze pioniers aangestoken. Want alleen mensen die in vuur en vlam staan voor wat juist is kunnen ooit hopen in deze tijd de mensen te winnen die branden voor wat verkeerd is. „Vuur van de hemel,” zo beschreef Don Sturzo, priester-patriot van Italië, Morele Herbewapening in een boodschap die hij aan de wereldconferentie op het eiland Mackinac zond. Zijn denken bezielde de christendemocratische partijen van Italië, Frankrijk en Duitsland welke aan de wereld drie grote Europeanen hebben gegeven: minister-president de Gasperi, minister-president Schuman en bondskanselier Adenauer.

Minister-president de Gasperi gaf als zijn overtuiging dat Morele Herbewapening door „tot de wortel van het kwaad in de wereld door te dringen, het onderling begrip tussen mensen en volkeren zal tot stand brengen waarnaar allen verlangen”.

Minister-president Schuman schreef: „Wat Morele Herbewapening ons brengt is een levensbeschouwing die zich in daden uit. Het is niet een kwestie van verandering van politiek. Het is een kwestie van verandering van mensen. De democratie en haar vrijheden kunnen alleen worden gered door de kwaliteit van leven van de mensen die in haar naam spreken.”

Bondskanselier Adenauer kent de waarde van Morele

Herbewapening. Hij zegt dat zij „een onzichtbare maar doeltreffende rol heeft gespeeld bij de overbrugging van meningsverschillen tussen onderhandelende partijen bij belangrijke internationale overeenkomsten”.

Deze moedige mannen hebben gekozen. Nu groeit dit leger op alle continenten.

Hier spreekt een man op zijn 83e verjaardag die in zijn lange leven wijd en zijd door de wereld heeft gereisd om mensen te ontmoeten en te leren kennen.

Hier spreekt een man die persoonlijke vriendschap heeft ondervonden van onderkoningen en gouverneurs van India en van de mensen die hun tegenstanders waren en die hen bijeen heeft gebracht; die sinds 1929 de problemen van Afrika uit de eerste hand kent en de staatslieden van Europa en van Noord- en Zuid-Amerika sinds meer dan vijftig jaar. Hij heeft de ontwikkeling gezien van twee materialistische ideologieën en de verwoesting van twee wereldoorlogen, het verval van de vrijheid en nu de opmars van een machtig antwoord.

Wij hebben te maken met een wereldrevolutie. Er staan slechts drie mogelijkheden voor ons open. Wij kunnen toegeven, en sommigen zijn daartoe bereid. Of wij kunnen het uitvechten en dat betekent het risico van wereldwijde zelfmoord. Of wij kunnen een betere ideologie vinden die zowel aan de communistische als aan de niet-communistische wereld de volgende stap vooruit laat zien. Waarmee wij nooit iets zullen bereiken is als wij het oude oplappen door net te doen of er geen wezenlijke verschillen bestaan of dat zij er niet toe doen, of door te beweren dat een ideologische uitdaging kan worden beantwoord met alleen maar economische, politieke of militaire middelen. Absolute morele maatstaven in deze tijd zijn niet slechts kwesties van individueel gedrag alleen. Zij zijn de voorwaarden voor nationaal voortbestaan. Wij moeten het vuil uitbranden in ons nationale leven, ons politieke leven, ons

economische leven, ons leven op school en ons leven thuis door een verandering in mensen. Overal waar men aan de mens de plaats in zijn leven heeft gegeven die God alleen toekomt, ontstaat slavernij. „De mensen moeten ervoor kiezen door God te worden geregeerd of zij veroordelen zichzelf ertoe door tirannen te worden overheerst.”

Er is geen neutraliteit in de strijd tussen goed en kwaad. Geen land kan op een koopje gered worden. Alles wat waardevol is in ons leven en in ons volk is nodig om de mensheid te redden. Als wij alles inzetten voor God, zullen wij het winnen.

Dan doet de moedige zijn keus
terwijl de lafaard stil terzijde staat
tot velen weer het geloof aanvaarden
vroeger lang door hen versmaad.

Caux, 4 juni 1961
Frank Buchmans laatste toespraak,
op zijn 83e verjaardag, enkele weken
voor zijn dood in augustus 1961

FRANK BUCHMAN

door Peter Howard

Frank Buchman is een Amerikaan van Zwitserse afkomst. Een van zijn voorvaderen volgde Zwingli op in Zürich en vertaalde de Koran in het Duits. Toen zijn familie in 1740 in Amerika kwam, vestigde zij zich in Pennsylvanië. Een andere voorvader vocht onder Washington bij Valley Forge. Weer een ander was de eerste die dienst nam in het leger van Abraham Lincoln in de Amerikaanse burgeroorlog.

In het jaar 1921 werd Frank Buchman door een Engels militair adviseur uitgenodigd zich bij hem te voegen in Washington gedurende de Ontwapeningsconferentie. Dit werd van grote betekenis en wel om twee redenen. Ten eerste omdat in de trein naar Washington een gedachte zich met kracht aan Buchman opdrong: „Neem ontslag, neem ontslag, neem ontslag!” Hij stond voor een beslissing die morele moed vereiste, om bereid te zijn het comfort en de zekerheid van een gesalarieerde betrekking op te geven voor een weg naar het onbekende. En ten tweede omdat de besprekingen op de conferentie zijn overtuiging bevestigden dat plannen voor wereldvrede tekortschieten als niet rekening wordt gehouden met de noodzaak van een verandering in de menselijke natuur.

Weldra was hij bezig mensen uit alle lagen van de maatschappij te winnen en te trainen om aan hun landen een fundamentele verandering te brengen in economische, sociale, nationale en internationale verhoudingen, alles voortkomend uit persoonlijke verandering. Binnen enkele jaren kreeg zijn werk in Zuid-Afrika nationale betekenis door toedoen van een groep naar dat land teruggekeerde

Rhodes Scholars, die Buchman tijdens hun studie aan de universiteit van Oxford hadden leren kennen. De Zuid-afrikaanse kranten gaven voor het eerst aan zijn vrienden de naam „Oxfordgroep”.

Het werk breidde zich snel uit. In de dertiger jaren had het de hele wereld al bereikt. De Noorse afgevaardigde in Genève die later voorzitter van de Volkenbonds-Assemblee zou worden zei: „Waar wij hebben gefaald in het veranderen van de politiek, bent u geslaagd in het veranderen van levens en hebt u aan mannen en vrouwen een nieuwe manier van leven gegeven.”

In 1938 lanceerde Buchman, realistisch het feit onder ogen ziende dat een gewapend conflict uiteindelijk de ideologische wereldstrijd niet tot beslissing kan brengen, het programma van Morele Herbewapening dat de behoefte naar voren bracht aan een morele kracht om een oorlog te winnen en een rechtvaardige vrede tot stand te brengen.

Frank Buchmans inzicht en actie begonnen het besef wakker te roepen in de landen, dat ze zich moesten voorbereiden op het ideologische conflict. Dat was juist wat de communisten en fascistten het meest vreesden dat aan de industriële en gewapende macht van de democratieën de geweldige kracht van een geïnspireerde ideologie zou worden toegevoegd.

Van het begin af werd hij heftig aangevallen door allen die niet wilden dat een morele ideologie vaste voet zou krijgen in de wereld. De communistische aanvallen waren gebaseerd op de gebruikelijke techniek om iedereen voor wie zij bang waren een fascist te noemen. De nazi's zeiden dat „zijn werk de doeleinden van de werelddemocratie in een christelijk kleed hult... Het is duidelijk gekant tegen het nationaal-socialisme.”

Thans, nu de opeenvolgende gebeurtenissen de juistheid van Buchmans ideologisch inzicht hebben bewezen en hij

voortgaat op het gevaar van het communisme te wijzen, legt hij er in toenemende mate de nadruk op dat anti-communisme geen oplossing is. Het antwoord, zegt hij, ligt in een morele en geestelijke ideologie die in staat is om de morele zwakheden van onze beschaving te genezen en die creatief genoeg is om massa's mensen in elk land die terecht naar verandering uitzien, te winnen.

Hoewel staatslieden zijn hulp hebben ingeroepen, soms openlijk, vaker privé, en hoewel hij menselijkerwijs gesproken de leider is van een grote en machtige wereldbeweging, heeft Buchman toch nooit zijn gevoel voor humor verloren en is zijn unieke zorg voor enkelingen en hun noden door de jaren heen gegroeid.

Bij de taak die hij als de zijne zag en waaraan hij zich volledig heeft gewijd, de herbouw van de wereld, heeft hij een andere grote eigenschap getoond, welke in onze tijd zeldzaam is, namelijk om anderen te ontwikkelen en te trainen in het nemen van verantwoordelijkheid. Hij zegt vaak: „Je bent nooit ten volle geslaagd als je niet tien mensen geschoold hebt om je werk beter te doen dan je het zelf kunt doen.” De voortgang van zijn levenswerk is voor de toekomst verzekerd door het beginsel van revolutionair teamwork.

Zijn liefde voor mensen, zijn gevoeligheid voor hun noden en hun mislukkingen, zijn gave om in hen de wil wakker te roepen het beste in hun leven te verwerkelijken, is een kunst. Het is het geheim van de groei van zijn werk. Het is iets, zegt hij, wat iedereen kan leren. Een Schotse mijnwerker, Peter O'Connor, zei naar aanleiding van een gesprek met Frank Buchman: „In dat half uur dat ik met u heb gehad, heb ik meer hulp van u ontvangen dan ooit van enig ander mens.” Waarop Buchman antwoordde: „Niet van mij, maar van God.”

Sinds Buchman veertig jaar geleden met dit werk begon, heeft hij nooit een vaste verblijfplaats gehad. Zijn

team van volledig getrainde medewerkers loopt in de honderden. Zij werken zonder salaris. Toch hebben zij nooit honger geleden. Frank Buchman zegt daarover: „Waar God leidt, zorgt Hij ook.”

Duizenden mensen die van de absolute noodzakelijkheid van dit antwoord overtuigd zijn, brengen offers om deze revolutionaire kracht vooruit te helpen. Zelden zijn het grote giften geweest. Duizenden kleine giften, niet uit overvloed, maar uit offerbereidheid. Vanaf het vroegste begin heeft het werk van Frank Buchman zich kunnen uitbreiden door de offers van hen die er in geloven. Voor het beste waar zij in geloven offeren mensen wat hun het dierbaarst is. Mensen hebben gegeven van hun loon, van hun kapitaal, hun huizen, hun spaargeld.

In Engeland bijvoorbeeld hebben havenarbeiders, mijnwerkers en ondernemingsraadsleden in vele delen van het land strijdkassen gevormd.

Een voormalig Europees communist aan wie gevraagd werd of industriëlen bijdragen gaven voor Morele Herbewapening, antwoordde: „Sommigen doen dat. Ik wou dat er meer waren die het deden. Elke arbeider zou blij moeten zijn wanneer zakenlieden gaan investeren in een strijdbare groep die zich op doeltreffende wijze inzet voor sociale gerechtigheid en een nieuwe wereldorde.”

Frank Buchman is een man die een massa vrienden heeft overal in de wereld.

Typierend is deze brief van een veranderde vooraanstaande communist uit het Roergebied, een veteraan die vijftientig jaar partijlid was geweest voordat hij Frank Buchman ontmoette:

„De strijd is hard, maar het is geweldig en ik ben dankbaar dat ik er met mijn gezin aan mee kan doen. Het Goede moet zegevieren. Al mijn vrije tijd gebruik ik om met mensen over deze ideologie te spreken en ik probeer ook zo goed als ik kan door mijn leven er een voorbeeld

van te zijn. Ik moet veel menselijke fouten en zwakheden te boven komen en mijn gezin ook. God moet ons telkens en telkens weer helpen. Maar van één ding ben ik zeker, ik ben nog nooit zo gelukkig en tevreden geweest als ik nu ben. Dat dank ik aan u.

Ik moet nu ophouden met mijn schrijverij en u de hartelijke groeten doen van de hele familie, dat zijn ik zelf, mijn vrouw, mijn dochter en mijn schoonzoon. Ik wens u ook het beste met uw gezondheid.

Maar meer dan iets anders wens ik deze prachtige ideologie succes toe in alle landen zodat de mensheid weer gelukkig kan worden.”

Uit De wereld herbouwd
door Peter Howard, 1951

Er was een geheim in het leven van Frank Buchman.

Het bezorgde hem liefde en haat. Het bracht hem er toe te geloven dat iedereen die hij ontmoette, rijk en arm, zwart en blank, directeur en arbeider, een nieuw mens kon en moest worden. Het leidde hem naar het hart van volkeren.

Het deed hem denken en leven in termen van de gehele wereld. De laatste uitdaging die hij heeft gegeven, enkele uren voordat hij stierf, was: „Ik zou de wereld geregeerd willen zien door mensen die door God geregeerd worden. Waarom laten wij God niet de gehele wereld besturen ?” Vijfenveertig jaar tevoren, in 1916, sprak hij tot een groep mannen en vrouwen, die niet helemaal begrepen wat hij zei: „Ik zou jullie willen zien leven voor continenten. Ik zou jullie willen zien denken voor continenten.”

De mensen zullen nooit het geheim van Frank Buchman begrijpen tenzij ze hem gaan zien als een revolutionair.

Want dat was hij. Hij bekeek het leven en de mensen niet met dezelfde ogen als anderen. Hij dacht niet aan mensen als zwart, blank, bruin of geel, maar als zonen van God met gelijke noden die door eenzelfde oplossing bevredigd konden worden. Hij zei: „Het is niet een kwestie van huidskleur, maar van karakter.” En in 1915, tijdens het eerste van zijn negen bezoeken aan Azië, zei hij: „Kraaien zijn overal in de wereld zwart,” waarmee hij wilde zeggen dat de menselijke natuur overal gelijk is.

Hij dacht niet dat iemand een beter of slechter mens was vanwege zijn rijkdom of gebrek. Hij voelde mee met arme mensen en deed zijn best hen materieel en op alle gebied te helpen, maar hij kende niet die neerbuigende vriendelijkheid tegenover de armoede die maakt dat men weigert onder ogen te zien dat de armen dezelfde eerlijkheid en reinheid nodig hebben die de wereld terecht van de rijken verlangt. Toen iemand hem eens uit zijn tent probeerde te lokken door te zeggen dat Morele Herbewapening een „klassebeweging” was, antwoordde hij onmiddellijk: „Dat is juist. Wij geloven dat er twee klassen in de wereld zijn: mensen die veranderen en zij die dat weigeren te doen.”

Hij zei: „Er is genoeg in de wereld voor ieders behoefte, maar niet voor ieders hebzucht. Als iedereen genoeg om anderen gaf en als iedereen genoeg aan anderen gaf, zou iedereen dan niet genoeg hebben?”

Een diplomaat die gedurende een kwart eeuw met de Russen en anderen heeft moeten onderhandelen op de meeste naoorlogse conferenties, sprak dit oordeel uit over Buchman: „Hij heeft drie dingen gedaan. Hij zag het werkelijke probleem vele jaren voordat de rest van ons het begreep. Hij smeedde uit mensenlevens een antwoord dat het probleem genas. Daarna deed hij het allermoeilijkste: hij bouwde een team op van mensen op elk continent die dit antwoord aan de wereld brengen.”

Mark Twain placht te zeggen dat waarmee hij het moeilijk had in de Bijbel niet de gedeelten waren die hij niet begreep, maar de gedeelten die hij wel begreep. Voor velen geldt hetzelfde ten aanzien van Frank Buchmans werk.

Hij nam de taak op zich om de geest van zijn tijd te veranderen. Het hoofd van een College in Oxford zei in de zomer van 1961 dat de mensen er niet meer over praten of zij al of niet naar morele maatstaven zullen leven; de waarheid is dat heden ten dage miljoenen niet meer geloven in het bestaan van goed en kwaad.

Temidden van dit alles ging Buchman een halve eeuw lang onbevreesd zijn weg. Hij verkondigde oude waarheden op een nieuwe manier en confronteerde decadente generaties met het besluit zichzelf en hun volk door God van top tot teen te laten reinigen. Hij daagde de staatsman en de gewone man uit met maatstaven die, als zij aanvaard worden, een revolutie betekenen in heel hun denken en doen. In de morele aardverschuiving en het drijfzand van een periode van losbandigheid gaf hij de vaste rots van eeuwige waarden en waarheid.

Natuurlijk werd hij vervolgd. Mensen met een dergelijke boodschap zijn door alle eeuwen heen vervolgd. Sommige zogenaamde christenen die compromissen aangaan wat betreft echtscheiding, seksualiteit, drank, gokken, geld en communisme vergeten dat Christus gekruisigd werd door de vrome mensen van zijn tijd — niet omdat Hij ongelijk had, maar omdat Hij gelijk had. Hoeveel christenen trekken tegenwoordig in hun omgeving een duidelijke morele scheidslijn?

Buchman is het nooit eens geweest met mensen die het zo voorstellen alsof Christus niet bij machte is de ziekte van de zonde in een mens of in een continent te genezen. Hij beseftte dat krachteloze christenen een verloochening waren van de Meester die zij voorgaven te dienen.

Hij heeft de trouw en liefde van een heel leger vrienden verkregen. Door anderen werd hij gehaat, gehoond, belasterd, bespot en veracht — en hij had het bij het rechte eind. Sommige van zijn vijanden hebben hun dans van hoon voortgezet op zijn graf. Zij zullen zijn rust niet verstoren.

Hij placht te zeggen: „Vervolging is het vuur waarin profeten gesmeed worden. Stenen van kritiek zijn zo stimulerend. Zij zijn een stimulans voor de dag.”

Zijn antwoord was de overtuiging dat „het uiterste kwaad moet worden bestreden met het uiterste goed. Een fanatiek volgen van het kwade moet worden bestreden met een hartstochtelijk najagen van het goede. Alleen een hartstocht kan een hartstocht genezen. En alleen een alles-overtreffende allesomvattende ideologie kan genezing brengen aan een wereld die verdeeld wordt door ideologieën die met elkaar in oorlog zijn.”

Hij ging heldhaftig zijn weg in een tijd waarin morele moed steeds schaarser wordt. „Moge ons de genade worden geschonken in zijn voetspoor te volgen.”

In een tijd van crisis is het enige wat zin heeft mensen te veranderen.

Buchman heeft geleefd met het geloof en de ervaring dat de menselijke natuur, te beginnen met die van hemzelf, veranderd kon worden. Dat was de kern van het antwoord.

Wanneer mensen veranderen verandert het economisch bestel van een land. Dat is de vrucht van het antwoord.

Met een crescendo van veranderde levens kan de loop van de wereldgeschiedenis veranderd worden. Dat, zei hij, was de bestemming van onze tijd.

De wereld spreekt over vrede, maar bereidt zich voor op oorlog. Buchman heeft gezien dat vrede niet maar een idee is, doch mensen die anders worden, en dat de ware

DE REVOLUTIONAIRE WEG

vredestichters die mensen zijn die bereid zijn er de prijs voor te betalen door zich met hun hele leven in te zetten om de miljoenen onder Gods bestuur te brengen. Dat was zijn leven en zijn geheim.

Uit *Frank Buchmans geheim*

door Peter Howard, 1961

INDEX

A

Adenauer, dr. Konrad - 66, 73
 Afrika, Afrikaanse, Afrikaan - 31, 63, 68, 69, 71, 74
 Amerika(nen), Amerikaan - 7, 27, 32, 34, 37, 44, 51, 62, 66, 69, 76;
Noord - 31, 74
Zuid - 31, 74
 Antichrist - 37
 Arabische Liga, Arabisch - 63, 66, 67, zie ook Islam
 Arbeiders, werknemers, arbeid - 11, 13, 27, 31, 45, 51, 64, 72, 79, 80
 Arnold, Karl - 48
 Athlone, graaf van - 72
 Australië - 31, 51, 56
 Azië, Aziatisch - 1, 31, 44, 56, 63, 67, 68, 69, 81

B

Bedrijven, bedrijfsleven, zie Industrie
 Belden, K.D. - VIII
 Beschaving - 2, 14, 63, 69, 73
 Bethune, Mary McLeod - 69
 Bibliander - 63
 Bijbel, Handelingen, Evangeliën, Nieuwe Testament, Oude Testament, Jesaja - 6, 16, 21, 50, 82
 Birma - 56
 Böckler, dr. Hans - 49
 Boeddhist - 46
 Bouwers nieuwe wereld - 12, 29
 Brits(e), - Gemenebest - 51, 68, 72
 Buchman, dr. Frank N.D. - VII, 1, 10, 30, 31, 56, 72, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82;
Decoraties - 54
 Byrd, Richard - 29

C

Canada - 56, 66

Caux - 31, 40, 41, 42, 45, 50, 52, 75
 Ceylon - 56, 58
 China - 1, 70
 Christen-democratische - 73
 Christendom, christelijk, christenen - 1, 2, 8, 10, 14, 15, 16, 17, 34, 82
 Christus, Jezus - 6, 18, 22, 34, 35, 36, 37, 50, 82;
Kruis van - 9, 17, 18, 50
 Clay, generaal - 45
 Communisme, communistische, communisten - 32, 33, 34, 65, 74, 77, 78, 82;
Europees - 79
 Conferenties -
Birmingham - 6; *Colombo* - 58; *East Ham* - 13; *Gelsenkirchen* - 54; *Interlaken* - 20; *Kronborg* - 4; *Los Angeles* - 47; *New Delhi* - 57; *Mackinac Island* - 37, 55, 65, 70; *San Francisco* - 29; *Visby* - 18; *Washington* - 63
 Confucianist - 46
 Crisis, - tijd - 11, 23, 25, 26, 38, 40, 41, 66
 Cyprus, Cypriotische - 68, 71

D

Democratie, democratische - 10, 30, 36, 43, 47, 65, 73;
ware - 16, 18;
gevaar van materialisme - 33, 39;
ideologie voor - 42, 44, 45;
geïnspireerde - 48;
 Denemarken - 2
 Duitsland, Duitsers, Duits(e) - 30, 32, 33, 45, 48, 49, 50, 63, 66, 73, 76

E

East Ham - 33
 Economisch herstel, - leven, -e bijstand, - bestel, -e orde - 11, 12, 41, 55, 57, 83

Eenheid - 1, 11, 43, 46, 54, 60
Egypte - 56, 58, 63, 66
Ehard - 48
Electronica van de Geest - 61,
62, 64, 65
Elvin - 29
Engeland, Engels, -en - 22, 41,
68, 70, 71, 76
Europa, Europese - 6, 7, 16,
19, 30, 31, 36, 38, 42, 44, 45,
47, 48, 51, 53, 56, 63, 66, 68,
69, 74;
Europeanen - 73

F

Fascisme - 32, 33, 34, 77
Filippijnen, De - 31, 56, 67
Film, filmen - 70;
Vrijheid - 68, 69
De bekroning - 69
Franciscus van Assisi - 53
Franciscus van Sales - 64
Frankrijk, Franse - 30, 45, 49,
56, 66, 73
Freudenstadt - 50

G

Gandhi, Mahatma - 1, 70
Gasperi, De - 73
Geestelijk ontwaken, moreel en
- 4, 5, 15
Geestelijke krachten, en morele
- 13, 28, 47
Gelsenkirchen - 31
Gezin(nen), gezinsleven - 9, 11,
13, 20, 22, 24, 35, 39, 42, 52,
64, 65, 66, 73, 79, 80;
ieder gezin een bolwerk (energiecentrale) - 12, 55
God, Gods -
geregeerd door - 80; *levende* -
19, 26; *bestuur* - 8, 10, 19, 26,
38, 84; *geest* - 2, 3, 62; *plan* -
6, 13, 14, 16; *weg* - 60; *wil* - 3,
60

Goddelijke leiding, Gods leider-
schap, Gods leiding - 2, 3, 5, 6,
13, 22, 27, 34, 37, 40, 41,
60, 61
Godsdienstige ervaring, dyna-
mische - 2, 20, 21
Griekenland, Grieken, Grieks(e)
- 68

H

Hardie, Keir - 72
Havens, havenarbeidersbond,
havenarbeiders - 72, 79
Heilige Geest, Gods - 3, 4, 35,
37, 55, 56
Herbouwen wereld, weder-
opbouw, herbouwer - 10, 12 -
28 - 38 - 56 - 60 - 78
Hindoe - 46
Hitler - 33
Hollywood Bowl - 44
Howard, Peter - 80, 84

I

Ibadan - 68
Ideologie(ën), ideologisch (e) -
57, 77, 79, 80, 83 ;
voor democratie - 30, 37, 42,
43, 45;
en marxisten - 31;
strijd der - 34, 45, 66;
materialistische, militante - 30,
39, 41, 74;
geïnspireerde - 40, 48, 77;
wereldomvattende - 43;
nationale - 44;
gemeenschappelijke - 49;
tijdperk - 59;
strijd - 73, 77;
betere - 74;
uitdaging - 74;
morele en geestelijke - 78
India, Indiase - 1, 40, 51, 56,
58, 70, 74
Indonesië - 67
Industrie, industriëlen, bedrij-
ven, bedrijfsleven, industriële

leiders - 3, 13, 20, 22, 24, 39, 42, 44, 48, 49, 57, 60, 65, 73, 79;
en De vergeten factor - 59
Iran - 56, 58
Islam - 63;
Koran - 63, 76
Italië, Italianen, Italiaanse - 31, 32, 33, 46, 64, 73

J

Jamali, dr. Fadhil - 63
Japan, Japanse - 31, 51, 56, 67
Jinnah - 59
Jood - 46

K

Kapitaal - 11, 13
Kashmir - 56, 58
Karakter - 81
Katholieke(e) - 46, 48
Kerala - 70
Kerk(en) - 8, 34, 36
Korea - 31
Kost, dr. Heinrich - 49
Kronborg, kasteel - 2

L

Laure, mevrouw Irène - 49
Leiding van God - 9, 13, 27
Lincoln, Abraham - 76
Londen - 33
Luisteren, naar God - 3, 5, 6, 9, 11, 24, 25, 39, 52, 55, 56, 61

M

Maatstaven, absolute morele - 6, 9, 11, 34, 35, 60, 61, 74;
Morele - -82;
Mackinac Island - 31, 37
Marokko - 56
Marx, marxisten - 31, 32
Materialisme, materialistische - 8, 33, 34, 38, 39, 40, 44, 55
Menselijke natuur - 7, 38, 39, 41, 48, 51, 72, 76, 81, 83

Mijnwerker(s) - 79;
Schotse - 78
Morele en geestelijk(e) kracht, -
ontwaken - 13, 15, 28, 47
Morele Herbewapening - 23, 28, 33, 34, 39, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 54, 58, 63, 68, 69, 70, 73, 81;
lancering - VII, 10, 12, 33, 44, 72, 77;
kracht voor, van - 19, 42, 66;
kracht mensen veranderen - 23;
hoop toekomst - 25, 68;
voor iedereen - 28, 41;
revolutie - 30, 31;
doel - 34, 52, 57;
en geïnspireerde ideologie - 40, 46;
conferentie Caux - 40, 45;
en morele apathie - 40;
antwoord op ale „ismen“ - 45;
en eenheid - 47;
morele en geestelijke - 50;
wereldwijd(e) - 56;
oproep tot - 72, 73;
bijdragen voor - 79
Moslim - 46
Mussolini - 32, 33

N

Nationaal(ale) - 7, 22, 24
Nationaal-socialisme, nazi's - 10, 30, 77
Nederland - 31
Nieuw-Zeeland - 51, 56
Noorse - 77

O

O'Connor, Peter - 78
Oorlog - 1, 10, 20, 24, 25, 30, 42, 47, 50, 55, 71, 77, 83;
oorzaken - 27, 28;
der ideeën - 40, 83
Oost-Londen - 51, 72
Oxford, Oxfordman - 22, 25, 70, 71, 72;
universiteit - 71, 77
Oxfordgroep - VII, 1, 4, 7, 8,

9, 15, 16, 19
oorsprong - VII, 77;
doel - 1, 4;
revolutie - 7, 8, 14, 15;
en gewone man - 9;
en arbeidersbeweging - 13;
wereldorganisme - 19;
en Gods plan - 16

P

Pakenham, lord - 45
Pakistan - 56, 58, 59
Parlement - 3, 71;
Italiaanse - 46
Penn, William - 42
Pennsylvania - 76
Pers - 51, 66;
Afro-American - 62;
Times - 67;
New York World Telegram -
67;
New York Times - 68; *Griekse*
- 68; *Zuid-Afrikaanse* - 77
Politiek(e), Politici - 5, 12, 20,
24, 52, 57, 58, 62, 63, 64, 74,
77
Protestant - 46

R

Radio-uitzending - 2, 31, 51, 72
Regering(en), kabinet - 42, 48,
55, 62
Renaissance - 14, 16, 36, 42,
45, 47, 64
Revival - 15
Revolutie, revolutionaire(e) -
christelijke - 1, 9, 16, 18;
in menselijke natuur - 7, 55, 72;
en Oxfordgroep - 8;
geestelijke - 13, 15, 36;
kracht - VII, 79;
radicale - 31, 82;
broedplaats van - 33, 35;
materialisten en - 39;
weg - 51;
wereld - 74;
teamwerk - 78;

Revolutionair, echte - 17, 80
Rhodes Scholars - 77
Roergebied - 30, 31, 49, 79
Rusland, Russen - 32, 81

S

Salisbury, markies van - 72
Scandinavië - 2
Schneider, Reinold - 48
Schuman, Robert - 56, 73
Sloan, Tod - 72
Staatshoofden - 72
Staatsmanschap, staatsman,
(-lieden), staatkunde - 15, 26,
36, 38, 39, 40, 43, 47, 58, 59,
61, 63, 70, 74, 78;
en gewone man - 28, 29, 56, 60,
82;
geïnspireerd - 41, 60, 64, 68
Stem van God - 3, 26, 31
Stille Oceaan, volken - 58
Streeter, dr. B.H. - 25, 71, 72
Sturzo, Don - 73
Sun Yat-sen - 1, 70

T

Tegström, Rickard - 69, 70
Tillett, Ben - 72
Thailand - 56
Toneelstuk -
De vergeten factor - 59
Truman, Harry - 29
Turkije, Turken - 56, 58, 68
Twain, Mark - 82

U

Universiteiten - 5

V

Vaderlander - 4
Vakbondsleider, vakbeweging,
vakbondsman - 40, 45, 49, 50
Verandering, veranderen, -
persoonlijke, sociale, raciale,
nationale, internationale - 1, 21,

23, 34, 36, 47;
geheim van - 46;
in menselijke natuur - 1, 3, 11,
22, 24, 41, 48, 51, 55, 72, 76;
en kwaliteit van leven - 28;
basis voor eenheid - 31;
mensen, volken, wereld - 1, 12;
van hart - 21, 41, 63, 73;
en betere ideologie - 47;
en structuur - 49;
morele - 60;
van(in) mensen - 73, 75, 81, 83
Verenigde Naties, V.N., Lake
Succes - 58, 67, 68
Verenigde Staten - 56
Vietnam - 56, 67
Volkenbond(s) - 36;
Assemblee - 77
Vrede - 23, 24, 25, 42, 50, 51,
53, 57, 77, 83;
basis voor - 2, 3, 4, 12, 19, 23,
27, 30, 38, 41, 48, 60;
wereld - 76

Vrij China - 67

W

Washington - 54, 55, 63, 68,
70, 76
Washington, President - 76
Werkgevers, zakenmensen,
zakenman - 13, 27, 31, 45, 51,
64
Werklozen, werkloos - 12
Werknemers, zie Arbeiders
Wurm, bisschop - 50

Z

Zakenlieden, zakenleven - 5, 79
Zonde, hoofd- - 14, 17, 27, 34,
50, 52, 82
Zuid-Afrika - 51, 68, 69, 72, 76
Zuid-Korea - 67
Zweden, Zweedse - 2, 13, 45
Zwingli - 76
Zwitserland, Zwitsers(e),
Zwitser - 31, 45, 52, 53, 76

VERDERE LITERATUUR

DYNAMIEK VANUIT DE STILTE, De actualiteit van Frank Buchman door prof. dr. Theophil Spoerri, uitgave Andries Blitz, Laren (NH), 238 blz.

FRANK BUCHMANS GEHEIM, door Peter Howard, uitgave Sijthoff, Leiden, 133 blz.

EEN IDEE WAARVOOR DE TIJD GEKOMEN IS, door P. Hintzen, uitgave Nieuwsdienst Morele Herbewapening, Den Haag, 42 blz.

HET ZWART-WIT BOEKJE, door Sydney Cook en Garth Lean, uitgave Kruseman, Den Haag, 66 blz.

NIEUW WERELD NIEUWS, 14 daags tijdschrift, uitgave Nieuwsdienst Morele Herbewapening, Den Haag

In het Engels :

REMAKING THE WORLD, The Collected Speeches of Dr. Frank N.D. Buchman, uitgave Blandford Press, London, 396 blz.

PETER HOWARD, Life and Letters, door Anne Wolrige Gordon, uitgave Hodder and Stoughton, London, 416 blz.

Bovenstaande uitgaven en inlichtingen over verdere literatuur en films zijn verkrijgbaar bij Nieuwsdienst Morele Herbewapening, Amaliastraat 10, 2514 JC 's-Gravenhage, telefoon 070 - 64 35 91.